“КЦМ 2000” АД

Годишен консолидиран доклад на ръководството и

Консолидиран финансов отчет

За годината, завършваща на 31 декември 2021 г.

С доклад на независимия одитор

“КЦМ 2000” АД
Консолидиран финансов отчет
За годината, завършваща на 31 декември 2021 г.

Консолидиран годишен доклад на ръководството

Консолидиран финансов отчет

Консолидиран отчет за финансовото състояние	2-3
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	4-5
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	6-9
Консолидиран отчет за паричните потоци	10-11
Бележки към консолидирания финансов отчет	12-86

Доклад на независимия одитор

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД
НА ГРУПАТА КЦМ 2000 АД ЗА 2021 г.

Ръководството представя своя консолидиран годишен доклад и консолидиран годишен финансов отчет към 31 декември 2021 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз.

Основна дейност

Настоящият консолидиран доклад за 2021 г. включва информация за дейността на компанията-майка – КЦМ 2000 АД ("Дружеството") и нейните дъщерни дружества (заедно „Групата"), както и участието им в асоциирани и съвместно контролирани предприятия.

Обединени в холдингова структура, дружествата от Групата оперират в областта на рудодобива и металургията, като дейностите им включват производство и търговия с концентрати, цветни метали и сплави, инженеринг, индустриален сервиз, операции с недвижими имоти и други услуги. Групата реализира своята продукция на вътрешния и външния пазар като делът на износа е значителен.

Като управляваща компания, КЦМ 2000 АД осъществява стратегически контрол върху дейността на Групата, участвайки активно в определянето на целите и задачите на дружествата и в контрола на тяхното изпълнение. Оперативната дейност на отделните предприятия в Групата Дружеството контролира чрез участието си в техните органи на управление.

Участието на КЦМ 2000 АД в капитала на дружествата от Групата е следното:

• в КЦМ АД – 94,54% от капитала дружеството;

• в КЦМ Трейд ООД – 33% от капитала на дружеството. Останалите 67% са собственост на КЦМ АД. Общо Групата притежава 96,34% от капитала на КЦМ Трейд ООД;

• в КЦМ Технолоджи ЕООД –100% от капитала на дружеството;

• в Комплексен индустриален сервиз ЕООД – 100% от капитала на дружеството;

• в Металургремонт 21 АД – 55,26% от капитала на дружеството;

• в Стройсервиз ЕООД – 100% от капитала на дружеството;

• в Стопански дейности КЦМ ООД – 52% от капитала на дружеството. КЦМ АД притежава 48% от капитала, в резултат на което Групата притежава 97,37%;

• в BLZ Metalikon Ltd. –100% от капитала на дружеството;

• в Цар Асен-2 ЕООД – 100% от капитала на дружеството;

• в Индустриална зона КЦМ ЕООД –100% от капитала на дружеството;

• във Върба-Батанци АД – през ноември 2021 г., Дружеството придоби още 12 500 бр. налични поименни акции с право на глас от капитала на „Върба Батанци" АД и към 31.12.2021 г. КЦМ 2000 АД притежава 37 500 броя акции, всяка с право на глас и с номинал 1 лев, представляващи 75% от капитала на дружеството.

Групата, също така има следните участия в асоциирани предприятия:

• в Metals Chemicals Maastricht B.V. (MCM B.V.) – Групата има участие в размер на 5 332 хил. лева, представляващи 47.3% от капитала на MCM, притежаван чрез дъщерното дружество – КЦМ АД, което притежава 50% от капитала на MCM B.V.

• в Лъки Инвест АД – 48,81% от капитала на дружеството.

Консолидираният годишен доклад обхваща дейността на Лъки Инвест АД и MCM B.V., които се отчитат в консолидирания финансов отчет на КЦМ 2000 АД по метода на собствения капитал.

Управление

Групата се управлява от КЦМ 2000 АД чрез едностепенна форма на управление – Съвет на директорите с членове: Румен Цонев – председател и изпълнителен член, Розин

Ангелов – заместник председател, членове – Стоян Пехливанов, Иван Добрев и Атанас Маринski.

Членовете на СД имат следните участия в управлението на други дружества, съгласно чл. 247, ал. 2, т. 4 от ТЗ: Румен Иванов Цонев – председател на НС на КЦМ АД, председател на НС на Върба Батанци АД; Розин Александров Ангелов – председател на СД на Минметинвест АД, директор на BLZ Metalikon Ltd, член на НС на Върба Батанци; Стоян Георгиев Пехливанов – зам. председател на НС на КЦМ АД, член на СД на МСМ – Холандия, член на СД на Лъки Инвест АД; Иван Николов Добрев – изпълнителен член на УС на КЦМ АД, член на НС на Върба Батанци АД; Атанас Георгиев Маринski – член на СД на Лъки Инвест АД.

Следните членове на СД имат участие в капитала на други дружества с повече от 25%:

Иван Николов Добрев – притежава 50 % от капитала на ИТ Дизайн ООД – Пловдив и 33,33 % от Консулт инженеринг – 95 ООД – Пловдив; Атанас Георгиев Маринski – притежава 45% от капитала на КАМ Инвест ООД.

Всички членове на СД са декларирали, че нямат участия в търговски дружества като съдружници с неограничена отговорност. През 2021 г. членовете на СД или свързани с тях лица не са сключвали договори по чл. 240б от ТЗ и не са придобивали и/или прехвърляли акции на Дружеството. Към 31.12.2021 г. членовете на СД на Дружеството притежават общо 705 040 броя акции.

През 2021 г. членовете на управителните органи на КЦМ 2000 АД не са получавали преференциални акции и не са им изплащани възнаграждения във вид на акции.

Размера на получените възнаграждения от управителните органи на дружествата от Групата за 2021 г. е 2 284 хил. лв.

Активи и пасиви

Към 31 декември 2021 г. общите активи на Групата на КЦМ 2000 АД възлизат на 803 287 хил. лв. като е налице нарастване със 125 180 хил. лв. спрямо 2020 г.

За 2021 г. Групата отчита увеличение на нетекущите пасиви с 31 116 хил. лв. основно поради повишаване на размера на отчетените дългосрочни заеми и на включване в консолидирания отчет на Групата на задълженията на Върба Батанци АД по договор с Министерство на енергетиката, икономиката и туризма за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства.

Собствен капитал

Към 31 декември 2021 г. общо собственият капитал на КЦМ 2000 АД Груп нараства с 76 172 хил. лв. и възлиза на 461 546 хил. лв.

Структура на основния капитал

Акционерният капитал на КЦМ 2000 АД е в размер на 2 800 хил. лв. и е разпределен в 280 000 поименни акции клас А емитирани до 12.06.2018 г., всяка с номинална стойност от 1 лв. и 2 520 000 поименни акции клас Б с привилегия за обратно изкупуване и номинална стойност от 1 лв. Във финансовия отчет акциите клас А са представени в регистрирания капитал, а акциите клас Б – в търговски и други задължения като задължения към акционерите, притежаващи акции клас Б.

Към 31.12.2021 г. основните акционери на КЦМ 2000 АД са шест физически лица, които притежават 66.87% от акционерния капитал на Дружеството, 18.10% принадлежат на група физически лица - миноритарни акционери, 14.90% – на Минметинвест АД.

Резултат от дейността на Групата през 2021 г.

През 2021 г. дружествата от Групата осъществяваха дейността си в нестабилна бизнес среда и бяха изправени пред множество неизвестни, както поради пандемията от COVID-19, така и поради безпрецедентно високите цени на електроенергията през втората половина на годината. Ръководните органи на Групата фокусираха усилията си върху запазване на веригата на доставките на суровини, поддържане на производствения ритъм

и реализацията на металите, както и осигуряване на финансови средства, необходими за изпълнение на инвестиционните програми на дружествата от Групата.

Приходите и разходите на Групата зависят основно от цените на металите на Лондонската Метална Борса (ЛМБ), от курса на щатския долар (щ. д.) спрямо лева, както и от цените на енергоносителите. Средните цени на ЛМБ за 2021 г. са 2 206 щ.д./т. за оловото и 3 007 щ.д./т. за цинка. Спрямо средните цени на ЛМБ за 2020 г. средната цена на оловото е с 380 щ. д./т. по-висока, а на цинка – с 740 щ. д./т. През 2021 г. средният курс на щатския долар спрямо лева отслабна като за отчетния период е 1.65461 лв./щ.д. при 1.71539 лв./щ.д. за 2020 г.

Отчетените общи приходи от дейността на Групата за 2021 г. са 739 183 хил. лв., от които 724 638 хил. лв. от продажби на продукция и стоки. Спрямо 2020 г. общите приходи са със 117 211 хил. лв. повече, но това нарастване не успява да компенсира нарастването на разходите за отчетния период. Групата отчита разходи за оперативна дейност в общ размер на 729 346 хил. лв. или със 129 772 хил. лв. повече разходи спрямо отчета за 2020 г. Най-съществено е увеличението на разходите за материали, които представляват 83% от общите оперативни разходи на Групата и са по-високи със 127 130 хил. лв. спрямо отчетените за 2020 г.

За 2021 г. Групата на КЦМ 2000 АД отчита печалба след данъци в размер на 7 644 хил. лв.

Пандемията от COVID-19 продължи да оказва влияние върху икономическата активност на дружествата от Групата и през 2021 г. Приспособявайки се към работата в пандемична среда, през втората половина на 2021 г. дружествата от Групата трябваше да се справят с ново предизвикателство – драстичното увеличение на цените на енергоносителите. Екстремните цени на електроенергията създадоха затруднения в дейността на всички дружества от Групата, а в металургичното предприятие – КЦМ АД доведоха и до периоди на ограничаване на производството. Въпреки препятствията през 2021 г. КЦМ АД произведе 80 364 т. цинк, 73 151 т. олово, 31 816 кг. сребро и 53,760 кг. злато.

Произведените метали бяха успешно реализирани на международния и вътрешния пазар от търговския представител на КЦМ АД, КЦМ Трейд ООД. През 2021 г. КЦМ Трейд ООД изпълни основните си задачи за регулярно обезпечаване на цинкови и оловни суровини, навременно осигуряване на горива и реагенти, продажба на концентрати и реализация на готовата продукция на КЦМ при максимално добри условия на пазара. Търговската дейност на КЦМ Трейд запази своята експортна насоченост. На международните пазари бяха реализирани 88% от произведения цинк метал, 99% от CGG и 95% от произведения олово метал.

BLZ Metalikon Ltd. е търговско дружество от Групата на КЦМ 2000 АД, регистрирано в Кипър. Специализирано е в реализацията на определени продукти от производствения цикъл на оловото в КЦМ АД. През 2021 г., с възстановяване на икономическата активност и при възобновено търсене на предлаганите от BLZ Metalikon Ltd. продукти, дружеството успешно изпълняваше търговската си програма и отчита нетна печалба в размер на 373 х. щ. д.

Асоциираното дружество MCM B.V. също извършва търговска дейност като осигурява необходимия вносен вторичен ресурс за производствената дейност на КЦМ АД. За 2021 г. дружеството отчита печалба в размер на 2 351 хил. лева.

Положително влияние върху суровинната обезпеченост на КЦМ АД има производството на оловни и цинкови концентрати от Върба-Батанци АД и от Лъки Инвест АД. Дейността на двете дружества се състои основно в добив на руда и производство и търговия с концентрати на цветни метали. Продукцията им се реализира на вътрешния пазар. За 2021 г. Лъки Инвест АД отчита нетна консолидирана печалба за 2021 г. в размер

на 7 390 хил. лв., а Върба Батанци АД – нетна консолидирана печалба за 2021 г. в размер на 6 790 хил. лв.

КЦМ Технолоджи ЕООД извършва инженерно-технически дейности в Групата на КЦМ 2000 АД. През 2021 г. дружеството приключи някои от инвестиционните проекти, започнати през 2020 г. и извърши предпроектни проучвания и подготовка за фаза проектиране на проекти, залегнали в инвестиционната програма на КЦМ АД за 2021 г. КЦМ Технолоджи участва в работата по инвестиционни проекти от обхвата на проект „Технологично интегриране на КЦМ“. И през 2021 г. дружеството продължи да изпълнява оперативни поръчки за проектиране, ремонтна дейност и управление на строително-монтажни работи, възлагани от КЦМ АД. За 2021 г. КЦМ Технолоджи ЕООД отчита нетна печалба в размер на 216 хил. лв.

През 2021 г. сервизното обслужване на КЦМ АД основно се извършваше от Комплексен индустриален сервиз ЕООД и Металургремонт 21 АД.

За 2021 г. Комплексен индустриален сервиз ЕООД отчита нетна печалба в размер на 1 935 хил. лв. Съществен дял от приходите на дружеството са от основния му клиент – КЦМ АД. Друга част от приходите си КИС реализира като успешно предостави комплексни индустриални услуги на клиенти извън Групата на КЦМ 2000 АД.

Металургремонт 21 АД извършва строително-монтажни и ремонтни дейности, както преустройство и поддържане на металургични съоръжения и агрегати. През 2021 г. дружеството извърши заготвителна, ремонтна и монтажна дейност, топлоустойчиви и киселинно устойчиви зидарии и изолации за основния си клиент КЦМ АД. За 2021 г. Металургремонт 21 АД отчита нетна печалба в размер на 259 хил. лв.

И през 2021 г. битовото обслужване на фирмите от Групата се извърши от Стопански дейности КЦМ ООД. Дейността на дружеството беше фокусирана върху осигуряването на места за трудоустроени лица в КЦМ 2000 Груп, както и комплексно санитарно-битово обслужване и озеленяване на територията на КЦМ АД. За 2021 г. Стопански дейности КЦМ ООД отчита печалба в размер на 35 хил. лв.

Индустриална зона КЦМ ЕООД е дружество от Групата за управление, стопанисване и търговия с инвестиционни имоти със статут за промишлени и складови дейности, както и земеделски земи в съседство на тях. За 2021 г. Индустриална зона КЦМ ЕООД отчита печалба в размер на 9 хил. лв.

През 2021 г. дружествата от Групата се финансираха както от собствени средства, така и от банкови оборотни и инвестиционни кредити и вътрешнофирмени заеми, предоставени от предприятието-майка. За отчетния период всички дружества обслужваха акуратно задължения си към финансовите институции при спазване на договорените кредитни условия.

Групата използва деривативни финансови инструменти за защита от рисковете от промяна на валутните курсове, на цените на металите и лихвените нива, произтичащи от финансовата и оперативна дейност. Политиката, която ръководството на Групата прилага по отношение на използваните деривативни финансови инструменти е обобщена в Бележка 3 (г) Финансови инструменти, (v) от приложенията към консолидирания финансов отчет за 2021 г.

Основни бизнес рискове

Основните рискове за дейността на Групата са оперативен (производствен), кредитен риск, ликвиден риск и ценови риск (валутен, лихвен и риск от промяна на пазарните цени, включително на металите).

Рискът от прекъсване на производството се управлява чрез поддържане на високо ниво на технологичните процеси в металургичния завод КЦМ АД и осигуряване на професионално сервизно обслужване от дружествата от Групата Комплексен индустриален сервиз ЕООД и Металургремонт 21 АД. Рисковете от спад на цените на основните метали на ЛМБ и от отслабване на валутния курс на щ. д. спрямо лева бяха

застраховани, като през 2021 г. бяха хеджирани цените на общо 12 050 т. цинк и 16 425 т. олово и беше защитен курсът на 21 500 хил. щ. д. от продадените общо 28 690 хил. щ. д. За застраховка на лихвения риск, свързан с дългосрочните инвестиционни кредити в щ. д., се прилага финансовият инструмент лихвен суап. Ликвидният риск се управляваше чрез поддържане на оптимални количества материални запаси за основната производствена единица в Групата и добри финансови съотношения за ликвидност и платежоспособност.

Допълнителна информация за политиката по управление и експозицията на Групата към ценовия, кредитния и ликвидния риск е оповестена в Бележка 28 Финансови инструменти към консолидирания финансов отчет за 2021 г.

Като рискове за нормалната работа на дружествата от Групата КЦМ 2000 следва да се посочат последствията от започналата война между Русия и Украйна, безпрецедентно високите цени на енергоносителите и логистичните и транспортни трудности, които оказват негативно въздействие върху дейността на Групата.

Финансови показатели	**2021**	**2020**
Коефициент на рентабилност на база EBITDA към приходи от дейността	7.04	9.90
Коефициент на рентабилност на база EBIT	1.33	3.60
Коефициент на задлъжнялост	0.74	0.76
Коефициент на финансова автономност	1.35	1.32

Спадът на коефициентите на рентабилност се дължи основно на отчетения с 12.5 млн. лв. по-нисък резултат от оперативна дейност за 2021 г. спрямо 2020 г.

Нефинансова информация

Дружествата от Групата КЦМ 2000 спазват Кодекс за корпоративно управление, който установява и регламентира основните аспекти на управление на Групата. На база на политиките залегнали в Кодекса, дружествата разработват програми и осъществяват дейности, целящи осигуряване на подготвен, ефективен и мотивиран човешки капитал. Във фокуса на работа на всички дружества от Групата е осигуряването на подходящи условия на труд и заетост, социална защита и диалог, развитие на човешкия потенциал и обучение на работното място.

Групата последователно и стриктно прилага управленски практики, акцентиращи върху зачитането на основните човешки права, уважение към различните религиозни и културни нагласи и ценности на служителите, партньорите и другите заинтересовани страни. Бизнес дейностите се управляват по честен и етичен начин, насочен към предотвратяване на корупцията, незаконното присвояване и дискриминацията.

Социална отговорност

Съветът на директорите на КЦМ 2000 АД ежегодно приема програма по корпоративна и социална отговорност на дружествата от Групата. През 2021 г. Програма Корпоративна Социална Отговорност (КСО) беше фокусирана към традиционно важните за Групата направления като здравеопазване, образование и култура. За отчетния период, за развитие на човешкия капитал в Групата бяха изразходвани 2 742 хил. лв., насочени към утвърждаване на корпоративната култура и идентичност, повишаване на квалификацията на работниците и служителите, вътрешно фирмени събития, спортни и еко инициативи за служителите и техните семейства и др. Разходите за подкрепа на обществените отношения в региона и страната и за поддържане на добрия имидж и репутация на Групата са в размер на 822 хил. лв.

В рамките на Програма КСО 2021 през изминалата година бяха подпомогнати множество институции от сферата на обществения живот - Медицински университет – Пловдив, Медицински център за рехабилитация - Пловдив, сдружения и фондации, подпомагащи деца в неравностойно положение. КЦМ 2000 ГРУП подкрепи различни дейности, съхраняващи духовността в „Зографски манастир“ в Атон, манастир „Успение

Богородично“ в Бачково, църквата „Света Марина“ и параклисът „Свети Георги“ в Асеновград. Подкрепени бяха и различни проекти на кметствата в региона – организиране на арт ваканция в Бродилово за деца от община Куклен и от Садово и Катуница, инфраструктурни и културни дейности в Брестник и Крумово.

През 2021 година КЦМ 2000 ГРУП получи отличия на национално ниво, обвързани и с двете си партньорски програми – с гр. Куклен и с гр. Асеновград.

С подкрепата на КЦМ 2000 ГРУП през 2021 г. бяха осъществени престижни, ключови събития от програмите на Държавна опера – Пловдив, Драматичен театър-Пловдив, Държавен куклен театър – Пловдив, Сцена на кръстопът, както и множество културни фестивали, изложби, панаири и спортни събития.

През 2021 г. беше отбелязан шейсетгодишният юбилей на ядрото на Групата – металургичния завод КЦМ. В рамките на Програма КСО 2021 беше осъществена и програма за отбелязване на 60 години КЦМ, включваща инициативи и събития на обща стойност 156 хил. лв.

Значителни събития, настъпили след 31 декември 2021 г.

На 24 февруари 2022 г. на територията на Украйна започна военен конфликт. Развитието на политическата, икономическа и хуманитарна криза в следствие на тези военни действия не може да бъде предвидено от днешна гледна точка.

Ръководството счита, че дейността на Групата не е и няма да бъде пряко засегната от войната, тъй като няма клиенти или основни доставчици от засегнатите региони – Украйна, Русия и Беларус. Ръководството следи развитието на войната в Украйна и е в постоянен процес на оценка на потенциалните косвени ефекти за бизнеса.

Няма други значими събития случили се след 31.12.2021 г. до датата на одобрение на консолидирания финансов отчет.

Вероятно бъдещо развитие на Групата

Ръководството на Групата отчита сериозните проблеми за индустрията поради високите цени на енергоносителите в Европейския съюз и във връзка с последствията от започнала война между Русия и Украйна и влиянието й върху глобалните търговски потоци. Като взеха предвид вероятността за работа в трудна и непредвидима бизнес среда, дружествата от Групата разработиха Кризисни планове за дейността си през 2022 г.

Въпреки негативните очаквания ръководството счита, че Групата има потенциал за добро и устойчиво представяне през 2022 г. и очаква стабилно търсене на произвежданите метали на вътрешните и международни пазари.

В стратегически аспект през следващите години Групата КЦМ 2000 ще се стреми към постигане на вертикална интеграция на бизнеса, започваща от добива на суровини, през преработката им до метали, а на следващ етап и до производство на продукти.

Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност

През 2021 г. Групата на КЦМ 2000 АД не е извършвала действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Информация за придобиване на собствени акции, изисквана по реда на чл. 187д от Търговския закон

През 2021 г. компанията-майка КЦМ 2000 АД придоби чрез обратно изкупуване 4 508 броя собствени акции, всяка с номинална стойност от един лев. Съгласно решение на Съвета на директорите на Дружеството, акциите бяха изкупени по цена от три лева за акция. Придобиването се извърши в съответствие с член 187в и 187г от ТЗ и Устава на Дружеството. Към 31.12.2021 г. КЦМ 2000 АД притежава собствени акции, които представляват 0.16% от капитала му.

Клонове на предприятието

КЦМ 2000 АД и дружествата от Групата нямат учредени с клонове в страната и чужбина.

Отговорности на ръководството

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към края на годината, нейното финансово и представяне и паричните й потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на консолидирания годишен финансов отчет към 31 декември 2021 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки. Ръководството също така потвърждава, че се е придържало към действащите Международни стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС като консолидираният финансов отчет е изготвен според принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

19.04.2022 г.

инж. РУМЕН ЦОНЕВ
ГЛАВЕН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
КЦМ 2000 АД

“КЦМ 2000” АД

Консолидиран финансов отчет

За годината, завършваща на 31 декември 2021 г.

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Към 31 декември

В хиляди лева	**Бележки**	**2021**	**2020**
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	*14*	513,138	414,647
Нематериални активи и репутация	*15*	26,199	4,125
Инвестиционни имоти	*16*	13,994	12,707
Активи с право на ползване	*31*	4,500	4,204
Други инвестиции	*17*	-	50
Инвестиции в съвместни и асоциирани предприятия отчитани по метода на капитала	*18*	43,127	61,009
Активи по отсрочени данъци	*20*	401	164
Общо нетекущи активи		601,359	496,906
Материални запаси	*21*	151,815	117,968
Търговски и други вземания	*22*	41,058	33,850
Деривативи	*29*	-	1,614
Пари и парични еквиваленти	*23*	9,055	27,769
Общо текущи активи		201,928	181,201
Общо активи		803,287	678,107

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Към 31 декември *В хиляди лева*	**Бележка**	**2021**	**2020**
Собствен капитал			
Регистриран капитал	*24*	280	280
Резерв от превалутиране		88	(71)
Преоценъчен резерв	*24*	198,974	149,044
Други резерви	*24*	144,810	143,931
Печалби и загуби		83,692	75,385
Общо собствен капитал за акционери на Групата		427,844	368,569
Неконтролиращо участие	*36*	33,702	16,805
Общо собствен капитал		461,546	385,374
Пасиви			
Дългосрочни заеми	*27*	57,746	48,067
Задължения по планове с дефинирани доходи	*29*	4,452	4,431
Пасиви по лизинги	*31*	2,231	2,513
Пасиви по отсрочени данъци	*20*	21,064	13,880
Провизии	*30*	1,623	1,158
Задължения по концесионни договори	*34*	13,575	-
Търговски и други задължения	*25*	541	-
Деривативи	*28*	-	67
Общо нетекущи пасиви		101,232	70,116
Краткосрочни заеми	*27*	100,409	94,149
Краткосрочна част от дългосрочни заеми	*27*	18,940	32,194
Търговски и други задължения	*25*	86,993	70,058
Пасиви по договори с клиенти	*25*	20,874	3,080
Пасиви по лизинги	*31*	1,010	884
Задължения за данък върху печалбата		1,052	968
Задължения по планове с дефинирани доходи	*29*	658	668
Задължения свързани с персонала	*26*	9,051	6,783
Задължения по репо сделка за квоти емисии	*27*	-	13,159
Деривативи	*28*	1,522	674
Общо текущи пасиви		240,509	222,617
Общо пасиви		341,741	292,733
Общо собствен капитал и пасиви		803,287	678,107

Бележките на страници от 12 до 86 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

инж. Румен Цонев
Главен изпълнителен директор

Анета Палаврова
Главен счетоводител-съставител

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Пламен Вълнев
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход

За годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	**Бележка**	**2021**	**2020**
Приходи от продажби	*4*	724,638	616,650
Други доходи	*5*	14,545	5,322
Общо приходи и доходи		739,183	621,972
Разходи за дейността			
Разходи за материали	*6*	(603,665)	(476,535)
Разходи за външни услуги	*7*	(23,601)	(21,287)
Разходи за персонала	*9*	(59,318)	(57,166)
Разходи за амортизации	*8*	(42,222)	(39,147)
Други разходи за дейността	*10*	(12,672)	(11,836)
Изменение на готова продукция и незавършено производство и други суми с корективен характер	*11*	12,132	6,397
Резултат от оперативната дейност		9,837	22,398
Финансови приходи	*12*	721	15,919
Финансови разходи	*12*	(16,736)	(9,497)
Нетни финансови приходи/(разходи)		(16,015)	6,422
Печалба/(загуба) от асоциирани и съвместни предприятия, отчитани по метода на капитала	*18*	13,585	(1,435)
Печалба преди данъци		7,407	27,385
Данък върху дохода	*13*	237	(3,135)
Печалба след данъци		7,644	24,250
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Преоценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване	*14*	59,637	(15)
Преоценки на задължение по план с дефинирани доходи	*29*	572	(932)
Дял в другия всеобхватен доход на асоциирани и съвместни предприятия	*18*	-	1,192
Данък върху друг всеобхватен доход		(5,690)	2
		54,519	247
Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Курсови разлики от превалутиране на чуждестранна дейност		159	(77)
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци		54,678	170
Общо всеобхватен доход за периода		62,322	24,420

Консолидиран отчет за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход (продължение)

За годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	**Бележки**	**2021**	**2020**
Печалба за:			
Акционери на Групата		7,976	22,656
Неконтролиращо участие	*36*	(332)	1,594
Печалба за периода		7,644	24,250
Общо всеобхватен доход за:			
Акционери на Групата		59,703	22,900
Неконтролиращо участие	*36*	2,619	1,520
		62,322	24,420

Бележките на страници от 12 до 86 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

инж. Румен Цонев
Главен изпълнителен директор

Анета Палаврова
Главен счетоводител, съставител

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Пламен Вълнев
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

В хиляди лева	Бележки	Регистриран капитал	Резерв от превалутиране	Преоценъчен резерв	Други Резерви	Печалби и загуби	Общо за Групата	Неконтролиращо участие	Общо
Баланс на 1 януари 2020 г.	*24*	280	6	152,442	143,931	49,430	346,089	15,290	361,379
Всеобхватен доход за периода									
Печалба за годината		-	-	-	-	22,656	22,656	1,594	24,250
Друг всеобхватен доход									
Преоценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване, нетно от данъци	*14*	-	-	(13)	-	-	(13)	-	(13)
Превалутиране на чуждестранна дейност		-	(77)	-	-	-	(77)	-	(77)
Актюерски печалби и загуби по планове с дефинирани доходи		-	-	-	-	(858)	(858)	(74)	(932)
Дял в другия всеобхватен доход на асоциирани и съвместни предприятия		-	-	-	-	1,192	1,192	-	1,192
Общо друг всеобхватен доход		-	(77)	(13)	-	334	244	(74)	170
Общо всеобхватен доход за периода		-	(77)	(13)	-	22,990	22,900	1,520	24,420

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)

В хиляди лева	Бележки	Регистриран капитал	Резерв от превалутиране	Преоценъчен резерв	Други Резерви	Печалби и загуби	Общо за Групата	Неконтролиращо участие	Общо
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал									
Разпределени дивиденти		-	-	-	-	(420)	(420)	-	(420)
Промени в участия в дъщерни предприятия									
Придобиване на неконтролиращо участие в дъщерно дружество		-	-	-	-	-	-	(5)	(5)
Общо сделки с акционери		-	-	-	-	(420)	(420)	(5)	(425)
Трансфер на преоценъчен резерв към неразпределена печалба		-	-	(3,385)	-	3,385	-	-	-
Баланс на 31 декември 2020 г.	*24*	280	(71)	149,044	143,931	75,385	368,569	16,805	385,374

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)

В хиляди лева	Бележки	Регистриран капитал	Резерв от превалутиране	Преоценъчен резерв	Други Резерви	Печалби и загуби	Общо за Групата	Неконтролиращо участие	Общо
Баланс на 1 януари 2021 г.	*24*	280	(71)	149,044	143,931	75,385	368,569	16,805	385,374
Всеобхватен доход за периода									
Печалба за годината		-	-	-	-	7,976	7,976	(332)	7,644
Друг всеобхватен доход									
Преоценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване, нетно от данъци	*13, 14*	-	-	50,694	-	-	50,694	2,979	53,673
Превалутиране на чуждестранна дейност		-	159	-	-	-	159	-	159
Актюерски печалби и загуби по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци	*13, 29*	-	-	-	-	874	874	(28)	846
Общо друг всеобхватен доход		-	159	50,694	-	874	51,727	2,951	54,678
Общо всеобхватен доход за периода		-	159	50,694	-	8,850	59,703	2,619	62,322

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)

В хиляди лева	Бележки	Регистриран капитал	Резерв от превалутиране	Преоценъчен резерв	Други Резерви	Печалби и загуби	Общо за Групата	Неконтролиращо участие	Общо
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал									
Придобити собствени акции	*24*	-	-	-	(8)	-	(8)	-	(8)
Разпределени дивиденти	*24*	-	-	-	-	(420)	(420)	-	(420)
Промени в участия в дъщерни предприятия									
Придобиване на неконтролиращо участие в дъщерно дружество	*19*	-	-	-	-	-	-	14,278	14,278
Общо сделки с акционери		-	-	-	(8)	(420)	(428)	14,278	13,850
Трансфер на преоценъчен резерв към неразпределена печалба		-	-	(764)	887	(123)	-	-	-
Баланс на 31 декември 2021	*24*	280	88	198,974	144,810	83,692	427,844	33,702	461,546

Бележките на страници от 12 до 86 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

инж. Румен Цонев
Главен изпълнителен директор

Анета Палаврова
Главен счетоводител, съставител

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Пламен Вълнев
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за паричните потоци

За годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	**Бележки**	**2021**	**2020**
Парични потоци от оперативна дейност			
Парични постъпления от клиенти		799,527	622,398
Парични плащания на доставчици		(726,374)	(550,419)
Плащания, свързани с персонала		(59,928)	(54,812)
Платени данъчни задължения, включително данък печалба		(11,387)	(11,839)
Възстановени други данъци, различни от данък печалба		49,394	41,588
Парични потоци свързани с положителни и отрицателни валутни разлики		(619)	3,265
Парични потоци свързани с хеджиране на метали		(5,888)	(6,732)
Други парични потоци от/(за) основна дейност		(1,942)	(956)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		42,783	42,493
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Парични потоци, свързани с придобиване на имоти, машини и съоръжения		(28,270)	(19,050)
Придобиване на дъщерно дружество, нетно от парични средства	*19*	(13,203)	-
Парични потоци, свързани с придобиване на допълнително участие в дъщерни дружества		-	(5)
Постъпления от продажба на дълготрайни активи и други инвестиции		118	40
Възстановени кредити и заеми		-	15
Възстановени депозити		1,475	3,054
Предоставени депозити		(2,986)	(498)
Получени дивиденти от съвместни и асоциирани предприятия		4,002	1,385
Нетни парични потоци за инвестиционна дейност		(38,864)	(15,059)

Консолидиран отчет за паричните потоци (продължение)

За годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	Бележки	2021	2020
Парични потоци от финансова дейност			
Парични потоци, свързани с получени заеми	*27*	305,915	114,526
Парични потоци, свързани с изплащане на заеми	*27*	(319,529)	(125,698)
Изплатени лихви, комисионни	*27*	(7,573)	(9,374)
Плащания по лизинги	*27*	(1,446)	(934)
Репо сделка за квоти емисии	*27*	(13,159)	(2,761)
Парични постъпления от прехвърляне на вземания		13,222	11,708
Парични потоци, свързани с курсови разлики		322	(272)
Обратно изкупуване на собствени акции		(11)	-
Други парични потоци от финансова дейност		(24)	(21)
Платени дивиденти		(394)	(382)
Нетни парични потоци за финансова дейност		(22,677)	(13,208)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните наличности и паричните еквиваленти през периода		(18,758)	14,226
Пари и парични еквиваленти на 1 януари		27,769	13,657
Ефект от обменните курсове върху наличните пари и парични еквиваленти		44	(114)
Пари и парични еквиваленти на 31 декември	*23*	9,055	27,769

Бележките на страници от 12 до 86 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

инж. Румен Цонев
Главен изпълнителен директор

Анета Палаврова
Главен счетоводител, съставител

Съгласно доклад на независимия одитор:
КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Пламен Вълнев
Регистриран одитор, отговорен за одита

Бележки към консолидирания финансов отчет

		Стр.			Стр.
1.	Статут и предмет на дейност	13	21.	Материални запаси	62
2.	База за изготвяне	13	22.	Търговски и други вземания	63
3.	Значими счетоводни политики	16	23.	Пари и парични еквиваленти	63
4.	Приходи от продажба	43	24.	Регистриран капитал и резерви	64
5.	Други доходи	44	25.	Търговски и други задължения	65
6.	Разходи за материали	45	26.	Задължения свързани с персонала	65
7.	Разходи за външни услуги	45	27.	Заеми и кредити	65
8.	Разходи за амортизации	45	28.	Финансови инструменти	69
9.	Разходи за възнаграждения и осигуровки	46	29.	Задължения по план с дефинирани доходи	78
10.	Други разходи за дейността	46	30.	Провизии	79
11.	Изменение на готова продукция и незавършено производство и други суми с корективен характер	46	31.	Лизинг	79
12.	Нетни финансови приходи / (разходи)	47	32.	Ангажименти за придобиване на дълготрайни активи	80
13.	Разходи за данъци	47	33.	Условни задължения	81
14.	Имоти, машини, съоръжения и оборудване	49	34.	Задължения по концесионни договори	82
15.	Дълготрайни нематериални активи	53	35	Свързани лица	82
16.	Инвестиционни имоти	55	36.	Дружества от Групата и неконтролиращо участие	84
17.	Други инвестиции	55	37.	Събития след датата на отчета	86
18.	Инвестиции в асоциирани предприятия, отчитани по метода на капитала	55			
19.	Бизнес комбинации	58			
20.	Отсрочени данъчни активи и пасиви	61			

Бележки към консолидирания финансов отчет

1. Статут и предмет на дейност

“КЦМ 2000” АД (“Дружеството”) е акционерно дружество със седалище в България, регистрирано с Решение №1013 от 27.01.2000 г., записано в том 2/ ст. 14, партида 7, регистър 1 по ФД№ 544 /2000. Дружеството е регистрирано в Електронния регистър с ЕИК 115526612, в съответствие с Търговския Закон на Република България. Адресът на управление е “Асеновградско шосе”, гр. Пловдив, България.

Консолидираният финансов отчет на “КЦМ 2000” АД включва финансовите отчети на Дружеството и на неговите дъщерни дружества (заедно „Групата“), както и резултата от участието им в асоциирани и съвместно контролирани предприятия към и за годината, завършваща на 31 декември 2021 г.

Предметът на дейност на Групата е предимно в областта на металургията и минното дело и включва добив на оловно-цинкови руди, производство и продажба на цветни метали, операции с недвижими имоти, поддръжка, ремонт и други услуги. Групата експлоатира завод, основен производител на олово и цинк, благородни метали, и техните вторични продукти и сплави. Групата реализира своята продукция на вътрешния и външния пазар, като делът на износа е значителен.

2. База за изготвяне

(а) Съответствие

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

Консолидираният финансов отчет, изготвен към и за годината завършваща на 31 декември 2021 г., е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 19 април 2022 година.

(б) Действащо предприятие

Консолидираният финансовият отчет е изготвен на базата на предположението, че Групата е действащо предприятие и ще продължава своята дейност в обозримо бъдеще.

Групата отчете нетна печалба след данъци в размер на 7,644 хил. лева за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. (нетна печалба след данъци в размер на 24,250 хил. лева за годината, завършваща на 31 декември 2020 г.).

Към 31 декември 2021 г. текущите пасиви на Групата превишават текущите и активи с 38,581 хил. лева. Това се дължи главно на факта, че Групата използва в голяма степен краткосрочни заеми за финансиране на дейността си. Краткосрочните кредити се подновяват на годишна база, което е обичайна практика и ръководството счита, че тя ще продължи и за в бъдеще, поради цялостното добро представяне на Групата и доброто и финансово състояние. Към момента на одобрение на този консолидиран финансов отчет, ръководството е в процес на предоговаряне на удължаване на матуритета на краткосрочните заеми с още една година и е получило писмено потвърждение от банките за това им намерение.

Ръководството предвижда, че съществуващите капиталови ресурси и източници на финансиране (парични потоци от основна дейност и достъп до банкови кредити) ще са адекватни за ликвидните потребности на Дружеството през следващата година и не е налице съществена несигурност, свързана със събития или условия, които могат да поставят под съмнение възможността на Групата да продължи като действащо предприятие.

2. База за изготвяне (продължение)

(в) База за измерване

Този консолидиран финансов отчет, е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на:

- имоти, машини и оборудване, представени по преоценена стойност;
- финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност;
- инвестиционни имоти, отчитани по справедлива стойност;
- задължения по планове за дефинирани доходи отчитани по настояща стойност;
- някои търговски вземания отчитани по справедлива стойност.

Детайлна информация за счетоводните политики на Групата е оповестена в Бележка 3.

(г) Функционална валута и валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството и Групата. Цялата финансова информация е представена в лева закръглени до хиляда, освен ако не е посочено друго.

(д) Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този консолидиран финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на Груповите счетоводни политики и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

Преценки

Информация за преценки, направени при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителни ефекти върху признатите суми в този финансов отчет, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 16 – класифициране на имоти като инвестиционни имоти в обхвата на МСС 40 Инвестиционни имоти;
- Бележка 31 – идентифициране на лизингови договори в обхвата на МСФО 16 Лизинги.

Несигурност в допусканията и оценките

Информация за несигурност в допусканията и оценките, за които има значителен риск да доведат до съществени корекции в следващата финансова година, е включена в следните бележки:

- Бележка 14 Имоти, машини, съоръжения и оборудване, по отношение на оценка на справедливите стойности на имоти, машини и съоръжения, отчитани по преоценена стойност;
- Бележка 15 Нематериални активи и репутация, по отношение на възстановимата стойност на активи на единица, генерираща парични потоци, съдържаща репутация;
- Бележка 16 Инвестиционни имоти, по отношение на определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти.

2. База за изготвяне (продължение)

(д) Използване на приблизителни оценки и преценки (продължение)

Справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Групата изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за не-финансови активи и пасиви.

Групата е установила контролна рамка по отношение на оценката на справедливи стойности.

Финансовият отдел регулярно преглежда значителните ненаблюдаеми входящи данни и корекции на оценките. Ако информация от трети страни, като котировки от брокери или сходни услуги, се използва за оценка на справедливи стойности, тогава финансовият отдел оценява получените доказателства от трети страни за да се подкрепи заключението, че такива оценки отговарят на изискванията на МСФО, включително нивото в йерархията на справедливите стойности, в което такива оценки трябва да бъдат класифицирани.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Групата използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Групата признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в следните бележки:

- Бележка 14 Имоти, машини, съоръжения и оборудване;
- Бележка 15 Нематериални активи и репутация;
- Бележка 16 Инвестиционни имоти;
- Бележка 29 Финансови инструменти.

3. Значими счетоводни политики

(а) Промяна в значимите счетоводни политики

Промените в стандартите влизащи в сила от 1 януари 2021 г. нямат значителен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата.
Значимите счетоводни политики представени по-долу са приложени последователно във всички периоди представени в този финансов отчет.

(б) База за консолидация

(i) Бизнес комбинации

Групата отчита бизнес комбинациите, използвайки метода на придобиването при прехвърляне на контрола към Групата. Прехвърленото възнаграждение при придобиването по принцип се оценява по справедлива стойност, както и придобитите разграничими нетни активи. Възникваща репутация се тества за обезценка годишно. Печалба от изгодна покупка се признава веднага в печалбата или загубата. Разходи по сделката се отчитат като разходи при възникване, освен тези, свързани с издаването на дългови или капиталови ценни книжа.

Прехвърленото възнаграждение не включва суми, свързани с уреждането на съществували преди отношения. Такива суми, в общия случай, се признават в печалби и загуби.

Дължимо условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност към датата на придобиване. Ако условното възнаграждение се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и уреждането му се отчита в собствения капитал. В противен случай, последващите промени в справедливата стойност на условното възнаграждение се признават в печалбата или загубата.

Когато се изисква възнаграждения с плащания на базата на акции (заместващи възнаграждения) да бъдат заменени за възнаграждения на служители на придобитото предприятие (възнаграждения на придобитото предприятие) и се отнасят за предходни услуги, тогава цялата или част от сумата от заместващите възнаграждения на придобиващия се включва в оценката на прехвърленото възнаграждение за бизнес комбинацията. Това определяне се базира на пазарната стойност на заместващите възнаграждения, сравнена с пазарно-базирана стойност на възнагражденията на придобитата страна и степента, до която заместващите възнаграждения се отнасят за предходни услуги.

(ii) Неконтролиращо участие (НКУ)

НКУ се оценява по пропорционалния дял от разграничимите нетни активи към датата на придобиване.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат в собствения капитал.

(iii) Дъщерни дружества

Дъщерни дружества са тези, върху които Групата упражнява контрол. Групата контролира едно предприятие когато има експозиция към, или право на променлива възвращаемост от своето участие и има връзка между власт и доходност.

Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол, до датата на преустановяването му.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(б) База за консолидация (продължение)

(iv) Загуба на контрол

При загубата на контрол над дъщерно предприятие, Групата отписва активите и пасивите на дъщерното предприятие, и свързаните НКУ и другите компоненти на собствения капитал. Печалбата или загубата, произлизаща от това, се признава в печалбата или загубата за периода. Запазен дял в бивше дъщерно дружество се оценява по справедлива стойност при загубата на контрол.

(v) Придобиване на неконтролиращо участие

Придобиването на неконтролиращо участие се отчита като сделка със собственици в тяхното качество на такива и затова репутация не се признава. Корекциите на неконтролиращо участие, възникващи от сделки, които не водят до загуба на контрол, се базират на пропорционалната стойност на нетните активи на дъщерното предприятие.

(vi) Участия в предприятия, отчитани по метода на капитала

Участията на Групата в предприятия, отчитани по метода на капитала, включват участие в асоциирани и съвместни предприятия.

Асоциирани предприятия са тези, върху които Групата упражнява значително влияние, но не и контрол или съвместен контрол върху финансовите и оперативните им политики.

Съвместно предприятие е споразумение, в което Групата има съвместен контрол, като едновременно има права върху нетните активи на споразумението, а не права за активите и задължения за пасивите на споразумението.

Инвестициите в асоциирани и съвместни предприятия се отчитат по метода на капитала. Първоначално се признават по цена на придобиване, която включва разходите по сделката. След първоначално признаване, консолидираният финансов отчет включва дела на Групата в печалбите и загубите и друг всеобхватен доход (ДВД) на инвестициите в предприятия, отчитани по метода на капитала, до датата на преустановяването на значителното влияние или съвместния контрол.

(vii) Сделки, които се елиминират при консолидация

Вътрешно груповите разчети и сделки и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешно групови сделки, се елиминират при изготвянето на консолидирания финансов отчет. Нереализирани печалби, от сделки с асоциирани и съвместни предприятия, се елиминират срещу инвестицията до размера на дела на Групата в съответното дружество. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин както нереализираните печалби, но само ако няма доказателство за обезценка.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(в) Чуждестранна валута

(i) Сделки в чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по централния курс на БНБ, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс на БНБ към отчетната дата.

Не-парични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Непарични позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, не се преизчисляват. Курсови разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби.

От 1 януари 1999 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към еврото (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0

(ii) Чуждестранна дейност

Активите и пасивите на чуждестранната дейност, включително положителната репутация и корекцията до справедлива стойност, възникващи при придобиването, се преизчисляват в лева по валутния курс валиден към датата на отчета. Приходите и разходите на чуждестранната дейност, се преизчисляват в лева, по курса към датата на сделката.

Курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването, се признават в друг всеобхватен доход. Такива разлики се признават в резерв от превалутиране. Когато чуждестранна дейност е отписана, частично или изцяло, съответната част от резерва от превалутиране се прекласифицира в печалба и загуба като част от резултата от отписването.

(г) Финансови инструменти

(i) Признаване и първоначално измерване

Търговски вземания и издадените предоставени заеми първоначално се признават, когато са възникнали. Всички други финансови активи и пасиви са първоначално признати, когато Групата става страна по договорните условия на инструмента.

Финансов актив (освен търговските вземания без съществен компонент на финансиране) или финансов пасив се измерва първоначално по справедлива стойност плюс, за позиции, които не се отчитат по справедлива стойност през печалба и загуба, разходи по сделката, които са пряко свързани с неговото придобиване или издаване. Търговски вземания без съществен компонент на финансиране се измерват първоначално по съответната им цена на сделката (транзакционна стойност).

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(г) Финансови инструменти (продължение)

(ii) Класификация и последващо измерване

Финансови активи

При първоначално признаване финансов актив се класифицира като оценяван по: амортизируема стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ССДВД) – дългова инвестиция; ССДВД – капиталова инвестиция; или по справедлива стойност през печалби или загуби (ССППЗ).

Финансовите активи не се рекласифицират след тяхното първоначално признаване, освен ако Групата промени бизнес модела за управление на финансови активи, в който случай всички засегнати финансови активи се рекласифицират от първия ден на първия отчетен период, следващ промяната в бизнес модела.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря и на двете условия и не е определен по ССППЗ:

- държи се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.
- Финансов актив се измерва по ССДВД ако отговаря едновременно на следните две изисквания и не е предназначен за измерване по ССППЗ:
- държи се в бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи; и
- съгласно неговите договорни условия на определени дати възникват парични потоци, които са само плащания на главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Всички финансови активи, които не се класифицират като измервани по амортизирана стойност или по ССДВД, както е описано по-горе, се измерват по ССППЗ. Това включва всички деривативни финансови активи (Бележка 29). При първоначалното признаване Групата може еднократно да определи финансов актив, който иначе отговаря на изискванията да бъде измерван по амортизирана стойност или по ССДВД като ССППЗ, ако това ще елиминира или значително ще редуцира счетоводните несъответствия, които иначе биха възникнали.

Значителна част от търговските вземания на Групата съдържат елемент на провизорно ценообразуване, представляващ внедрен дериватив (виж Бележка 22). Поради тази характеристика, тези търговски вземания са класифицирани като отчитани по ССППЗ.

За търговските вземания от част от своите клиенти Групата е сключила договори за факторинг без право на регрес. Групата класифицира тези вземания, преди те да бъдат прехвърлени към факторинга, като такива с последващо измерване по ССППЗ поради естеството на бизнес модела по който те са държани (виж по-долу).

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(г) Финансови инструменти (продължение)

(ii) Класификация и последващо измерване (продължение)

Финансови активи – Оценка на бизнес модела

Групата прави оценка на целите на бизнес модела, по който даден финансов актив се държи на ниво портфейл, тъй като това най-добре отразява начина, по който се управлява бизнеса и се предоставя информация на ръководството. Информацията, която се взема под внимание включва:

- посочените политики и цели на портфейла и действието на тези политики на практика. Включително дали стратегията на ръководството се фокусира върху получаване на договорния лихвен доход, поддържане на определен профил на лихвения процент, съпоставяне на продължителността на финансовите активи с продължителността на всякакви свързани задължения или очаквани парични потоци или реализиране на парични потоци чрез продажба на активите;
- как се оценява и отчита дейността на портфейла пред ръководството на Групата;
- рисковете, които засягат представянето на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел) и как се управляват тези рискове;
- как се компенсират управителите на бизнеса - напр. дали компенсацията се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци; и
- честотата, обема и периода на продажбите на финансови активи в предходни периоди, причините за такива продажби и очакванията за бъдещи продажби.

Прехвърлянето на финансови активи на трети страни в сделки, които не отговарят на условията за отписване (факторинг с регрес), не се считат за продажби за тази цел, в съответствие с продължаващото признаване на активи от Групата.

Финансовите активи, които се държат за търгуване или се управляват и чието изпълнение се оценява на база справедливата стойност, се оценяват по ССППЗ.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(г) Финансови инструменти (продължение)

(ii) Класификация и последващо измерване (продължение)

Финансови активи – Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва:

За целите на тази оценка „главницата“ се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначално признаване. „Лихвата“ се определя като възнаграждение за стойността на парите във времето и за кредитния риск, свързан с непогасената главница през определен период от време и за други основни рискове и разходи по кредитиране (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалбата.

При оценката дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихви, Групата разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценка дали финансовият актив съдържа договорна клауза, която би могла да промени времето или сумата на договорните парични потоци, така че тя да не отговаря на това условие. При извършването на тази оценка Групата взима предвид:

- условни събития, които биха променили размера или времето на паричните потоци;
- условия, които могат да коригират договорната купонна лихва, включително характеристиките с променлива лихва;
- характеристиките за предплащане и удължаване; и
- условия, които ограничават претенциите на Групата към парични потоци от определени активи (например характеристики без право на регрес).

Финансови активи - Последващо измерване и печалби и загуби:

Финансови активи, отчетени по ССППЗ	Тези активи се оценяват в последствие по справедлива стойност. Нетните печалби и загуби, включително доходи от лихви и дивиденти, се признават в печалбата или загубата, освен за деривативите определени за хеджиращи инструменти, за които се прилага отчитане на хеджирането.
Финансови активи по амортизирана стойност	Тези активи се оценяват в последствие по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност се намаля със загубите от обезценка. Приходите от лихви, печалбите и загубите от валутно-курсови разлики и обезценката се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба от отписване се признава в печалбата или загубата.
Дългови инвестиции, отчетени по ССДВД	Тези активи се оценяват в последствие по справедлива стойност. Приходите от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, печалбите и загубите от валутно-курсови разлики и обезценката се признават в печалбата или загубата. Други нетни печалби и загуби се признават в ДВД. При отписването печалбите и загубите натрупани в ДВД се рекласифицират към печалбата или загубата.
Капиталови инвестиции, отчетени по ССДВД	Тези активи се измерват впоследствие по справедлива стойност. Дивидентите се признават като приход в печалбата или загубата, освен ако дивидентът не представлява ясно възстановяване на част от стойността на инвестицията. Други нетни печалби и загуби се признават в ДВД и не се рекласифицират към печалбата или загубата.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(г) Финансови инструменти (продължение)

(ii) Класификация и последващо измерване (продължение)

Финансови пасиви - Класификация, последващо измерване и печалби и загуби

Финансовите пасиви се класифицират по амортизирана стойност или според ССППЗ. Финансовият пасив се класифицира според ССППЗ ако е класифициран като държан за продажба, като дериватив или обозначен като такъв при първоначалното признаване. Финансовите пасиви според ССППЗ се измерват по справедлива стойност, а нетните печалби и загуби, включително разходите за лихви, се признават в печалбата или загубата. Другите финансови пасиви впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Разходите за лихви и валутните печалби и загуби се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба от отписване също се признава в печалбата или загубата.

(iii) Отписване

Финансови активи

Групата отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато се прехвърлят правата за получаване на договорните парични потоци от сделка, при която по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив са прехвърлени или при която Групата не прехвърля и не запазва по същество всички рискове и изгоди от собствеността, нито запазва контрол върху финансовия актив.

Групата сключва сделки, при които прехвърля активи, признати в отчета за финансовото състояние, но запазва всички или почти всички рискове и ползи от прехвърлените активи. В тези случаи прехвърлените активи не се отписват.

Групата оценява дали модификации в договорените условия представляват значителни модификации и ако е така, отписва финансовия актив преди модификацията и признава нов актив на базата на новите договорени условия. Модификации, водещи до значителна промяна в матуритета на актива и/или до промяна на лихвените нива се считат за значителни модификации, водещи до отписване на инструмента.

Финансови пасиви

Групата отписва финансов пасив, когато договорните задължения са изпълнени, анулирани или изтекли. Групата също така отписва финансов пасив, когато неговите условия се променят и паричните потоци от модифицирания пасив са съществено различни, като в този случай се признава нов финансов пасив по справедлива стойност, който се базира на променените условия.

При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност и платеното възнаграждение (включително всички прехвърлени непарични активи или поети задължения) се признава в печалбата или загубата.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(г) Финансови инструменти (продължение)

(iv) Компенсирано представяне

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, тогава и само тогава, когато Групата има законово право да компенсира сумите и възнамерява или да ги уреди на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

(v) Деривативни финансови инструменти

Групата използва деривативни финансови инструменти за хеджиране на рисковете от промяна на валутните курсове, на цените на металите и лихвените нива, произтичащи от финансовата и оперативна дейност.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по тяхната справедлива стойност. Транзакционните разходи се признават в печалби и загуби, когато възникнат. Последващата оценка на деривативните инструменти се осъществява по тяхната справедлива стойност, като промените се отчитат в печалби и загуби, тъй като Групата не прилага счетоводно отчитане на хеджирането.

Внедрените деривативи се отделят от основния договор и се отчитат отделно ако са изпълнени определени условия.

Деривативи, внедрени в договори, където приемния актив е финансов актив в обхвата на МСФО 9, никога не се разделят. Вместо това се преценява за класификацията на хибридният финансов инструмент като цяло. Някои от търговските вземания възникват по договори за продажба, които съдържат елемент на т.нар. провизорно ценообразуване водещо до финализации, което се счита за внедрен дериватив.

Групата е приела политика, за целите на представяне в Отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход, ефектите от внедрените деривативи да се признават в същите позиции, където се признават и ефектите от приемния договор.

(iv) Акционерен капитал

Обикновените акции се класифицират като собствен капитал. Разходите пряко свързани с издаването на обикновените акции се признават като намаление на собствения капитал, нетно от всички данъчни ефекти. Капиталът на Дружеството е представен по историческа стойност към датата на регистрация.

Обратно изкупуване на собствени акции

При изкупуване на собствени акции, платената сума, която включва директно свързаните разходи, нетно от данъци, се признава като намаление на общата сума на собствения капитал. Когато изкупени обратно акции се продават в последствие или се преиздават, получената сума се признава в увеличение на собствения капитал, а печалбата/загубата от сделката се трансферира в неразпределена печалба.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(д) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Признаване и оценка

При първоначално придобиване

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва покупната цена, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, както и всички други разходи, пряко отнасящи се до придобиването на актива. Стойността на активите придобити по стопански начин включва направените разходи за материали, директно вложен труд, разходите пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация; първоначална приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на актива и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива, и капитализирани разходи за лихви. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения се определят като се сравняват постъпленията с балансовата стойност на актива, и се признават нетно в други приходи в печалби и загуби. Когато преоценените активи се продадат, сумите включени в преоценъчен резерв се рекласифицират в натрупани печалби и загуби.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща оценка на земите, сградите, машините и съоръженията е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, която е справедливата стойност на актива към датата на преоценката намалена с последващо начислените амортизации, както и последващи натрупани загуби от обезценка.

Справедливите стойности на земи, сгради, машини и съоръжения обикновено се определя на базата на пазарни доказателства чрез оценка, която се извършва от професионални лицензирани оценители.

Честотата на преоценките зависи от промените на справедливите стойности на земите, сградите, машините и съоръженията. Когато справедливата стойност се измени съществено през даден период от време, Дружествата от Групата извършват преоценка. При всички случаи, независимо от предишни преоценки, максималният срок между две преоценки не може да надхвърля 5 години.

При преоценка, натрупаната амортизация на преоценяваните активи се отписва за сметка на брутната балансова (отчетна) стойност на актива, а нетната стойност се коригира до преоценената стойност на актива.

Транспортни средства и други дълготрайни активи и разходи за придобиване на дълготрайни материални активи се оценяват в отчета по цена на придобиване, намалена с начислени амортизации и натрупани загуби от обезценка.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(д) Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

(ii) Рекласифициране към Инвестиционни имоти

Когато употребата на даден имот се промени от имот ползван от собственика на инвестиционен имот, то тогава имотът се преоценява по справедлива стойност и се рекласифицира като инвестиционен имот. Всяка печалба, възникнала от преоценката, се признава в печалби и загуби, доколкото тя обръща предходна загуба от обезценка за специфичния имот, като всяка остатъчна печалба се признава в друг всеобхватен доход и се представя в преоценъчния резерв в собствения капитал. Всяка загуба се признава незабавно в печалба и загуба.

(iii) Последващи разходи

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от актив от имотите, машините, съоръженията и оборудването, се капитализират в съответния актив, само когато е вероятно предприятието да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Разходи за ежедневно обслужване на активите се признават в печалби и загуби като разход в момента на възникването им.

(iv) Амортизация

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на имотите, машините, съоръженията и оборудването, които се отчитат отделно, тъй като това отразява очаквания начин на консумиране на бъдещите икономически ползи от актива. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот към текущия и предходния период са както следва:

- сгради 25 до 50 години
- съоръжения и оборудване 5 до 25 години
- машини 5 до 25 години
- транспортни средства 5 до 12,5 години
- стопански инвентар 6.6 години
- компютри 5 години
- други активи 5 години.

Методите на амортизация, полезния живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет и се коригират, ако е необходимо.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(e) Нематериални активи

(i) Репутация

Репутация, възникваща при придобиването на дъщерни предприятия, се оценява по себестойност, намалена с натрупани загуби от обезценки.

(ii) Други нематериални активи

Нематериалните активи придобити от Групата, и имащи ограничен срок на използване, се отчитат по цена на придобиване намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

(iii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Разходите свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iv) Амортизация

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи, различни от репутация, тъй като това отразява очаквания начин на консумиране на бъдещите икономически ползи от актива. Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- софтуер 5 години
- лицензи и права на ползване 6 години
- концесии за срока на концесионните договори
- други 6 години.

(v) Концесии

Съгласно договори за концесии с държавата, Групата дължи годишни концесионни плащания, изчислени като процент от стойността на добитите подземни богатства.

Находища, „Петровица“, „Крушев Дол“ и „Върба-Батанци“, предоставени за експлоатация на Групата включват концесионна площ (земя). Групата признава очакваните годишни дисконтирани концесионни плащания за срока на договора за концесия като задължение и съответно правото за добив по договора за концесия като нематериален актив.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(е) Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са имоти, държани по-скоро за получаване на приходи от наем или за увеличение стойността им, или за двете, но не с цел продажба в обичайната дейност, използване за производство или доставка на стоки и услуги за административни цели.

(i) Първоначално признаване и оценка

Първоначално признаване

Инвестиционните имоти се отчитат по себестойност при тяхното първоначално придобиване. Себестойността включва покупната цена, включително митата и невъзстановимите данъци върху покупката, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние за предвидената му употреба.

Последваща оценка

Инвестиционните имоти се оценяват по справедлива стойност, като промените се признават в печалби и загуби. Справедливите стойности на инвестиционни имоти обикновено се определя на базата на пазарни доказателства чрез оценка, която се извършва от професионални лицензирани оценители.

Честотата на преоценките зависи от промените на справедливите стойности на земите, сградите, машините и съоръженията. Когато справедливата стойност се измени съществено през даден период от време, дружествата от Групата извършват преоценка.

(ж) Други инвестиции

Другите инвестиции представляват неконтролиращи участия на Групата (под 20%) в капитала на други дружества.

В консолидирания отчет на Групата другите инвестиции се отчитат справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ССДВД).

(з) Лизинги

В началото на договора Групата преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. Договорът представлява или съдържа лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За да оцени дали по силата на договор се прехвърля правото на контрол над използването на даден актив Групата използва дефиницията за лизинг в МСФО 16.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(з) Лизинги (продължение)

(i) Групата като лизингополучател

Към началната дата или при промяна на договор, който съдържа лизингов компонент Групата разпределя възнаграждението по договора към всеки лизингов компонент на базата на относителната му единична цена. За лизингите на имоти Групата е избрала да не отделя нелизинговите компоненти и да отчита лизинговите и нелизинговите компоненти като един лизингов компонент.
Към началната дата на лизинга Групата признава актив с право на ползване и пасив по лизинг.

Активът с право на ползване първоначално се оценява по цена на придобиване, която представлява първоначалната стойност на пасива по лизинга, коригирана с всички лизингови плащания направени към или преди началната дата, плюс всички извършени първоначални директни разходи, както и приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на основния актив или възстановяване на основния актив или на терена, на който е разположен, намалена с получените стимули по лизинга. Активът с право на ползване се амортизира последващо на база линейния метод от началната дата до края на срока на лизинга, освен ако лизинга не прехвърля собствеността върху основния актив на Групата към края на срока на лизинга или цената на придобиване на актива с право на ползване отразява, че Групата ще упражни опция за покупка. В този случай, активът с право на ползване ще бъде амортизиран на същата база, както тези имоти или съоръжения или оборудване. В допълнение, активът с право на ползване периодично се намалява със загуби от обезценка, ако се налага и се коригира с определени преоценки на пасива по лизинга.

Пасивът по лизинга първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са платени към началната дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор или ако той не може да бъде непосредствено определен, диференциалния лихвен процент като дисконтов процент.
Групата определя диференциалния си лихвен процент, като получава лихвени проценти от различни външни финансиращи източници и прави корекции, за да отрази условията на лизинга и типа на лизингования актив.
Лизинговите плащания, които се включват при определяне на пасива по лизинга включват следното:
- фиксирания плащания, включително фиксираните по същество плащания;
- променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- цената на упражняване на опция за покупка, която е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни, лизингови плащания във възможния период за упражняване на подновяване, ако Групата е достатъчно сигурна, че ще упражни опцията за удължаване и санкции за по-ранно прекратяване на лизинга, освен ако е разумно сигурно, че няма да прекрати лизинга по-рано.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(з) Лизинги (продължение)

(i) Групата като лизингополучател

Пасивът по лизинга се оценява по амортизирана стойност като се използва ефективния лихвен процент. Пасивът се преоценява, когато е налице промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичащи от промяна в индекс или процент или ако има промяна в приблизителната оценка на Групата за сумата, която се очаква да бъде платена по гаранции за остатъчна стойност, ако Групата промени оценката си за това дали ще упражни покупка, удължаване или опция за прекратяване или ако е налице промяна в във фиксираните по същество лизингови плащания.

Когато пасивът по лизинга се преоценява по този начин се прави съответна корекция на балансовата стойност на актива с право на ползване или се отчита в печалби и загуби, ако балансовата стойност на актива с право на ползване е намалено до нула.

Групата представя активи с право на ползване, които не отговарят на определението за инвестиционен имот и пасивите по лизинга като отделни позиции в отчета за финансовото състояние.

Краткотрайни лизинги и лизинги на активи на ниска стойност

Групата е избрала да не признава активи с право на ползване и пасиви по лизинг за лизинги на активи на ниска стойност и краткосрочни лизинги. Групата признава лизинговите плащания, свързани с тези лизинги като разход на линейна база за периода на лизинга.

***(ii)* Групата като лизингодател**

В началото или при промяна на договор, който съдържа лизингов компонент Групата разпределя възнаграждението в договора към всеки лизингов компонент на базата на относителните единични цени.

Когато Групата е лизингодател тя определя в началото на лизинга дали един лизинг е финансов или оперативен.

За да класифицира един лизинг Групата прави обща оценка дали лизинга прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив. Ако е така, то лизинга е финансов, ако не то той е оперативен. Като част от тази оценка Групата отчита определени индикатори, като това дали лизинга е за основната част от икономическия живот на актива.

Когато Групата е междинен лизингодател тя отчита своя интерес в основния лизинг и подлизинга отделно. Тя оценява класификацията на подлизинга като взема под внимание актива с право на ползване, произтичащ от основния лизинг, но не взема под внимание основния актив. Ако основният лизинг е краткосрочен, за който Групата е приложила изключението описано по-горе, то тогава тя класифицира подлизинга като оперативен лизинг.

Ако споразумението включва лизингов и нелизингов компонент, тогава Групата прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението в договора.

Групата признава лизинговите плащания, получени по оперативен лизинг като приход в „други доходи“ на линейна база за срока на лизинга.

Като цяло счетоводните политики, приложими за Групата като лизингодател в съпоставимия период не са по-различни от МСФО 16, с изключение на класификацията на подлизиги, които са сключени през текущия период и които водят до класификация като финансов лизинг.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(и) Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Нетната реализуема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Подоценка на материален запас се признава винаги в случай, че балансовата стойност на даден материален запас (група запаси) превишава неговата (тяхната) нетна реализуема стойност. Загубите от подоценка се признават в печалби и загуби.

Себестойността на материалните запаси се отчита на принципа на средно претеглена стойност за материали и незавършено производство. В случая на произведена продукция, себестойността също така включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация. Тези разходи се разпределят върху продукцията и незавършеното производство на базата на нормален производствен капацитет.

(й) Нетекущи активи държани за продажба

Нетекущи активи, или групи за изваждане от употреба, съставени от активи и пасиви, се класифицират като държани за продажба, ако е много вероятно, че стойността им ще бъде възстановена основно чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба.

Такива активи, или група за изваждане от употреба, обикновено се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Всяка загуба от обезценка на група за изваждане от употреба се разпределя към активите и пасивите на пропорционална основа, с изключението че загуба не се разпределя за материалните запаси, финансови активи, отсрочени данъчни активи и инвестиционни имоти, които продължават да се отчитат в съответствие със счетоводните политики на Групата. Загуби от обезценка при първоначално класифициране като държани за продажба и последващи печалби или загуби от преоценка, се признават в печалби и загуби.

След като веднъж са класифицирани като държани за продажба, нематериалните активи и имотите, машините, съоръженията и оборудването не се амортизират.

Ако Групата е класифицирала даден актив (или група за изваждане от употреба) като държан за продажба, но вече не се удовлетворяват критериите, то преустановява класифицирането на актива (или групата за изваждане от употреба) като държан за продажба.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(й) Нетекущи активи държани за продажба (продължение)

Нетекущият актив, който престава да бъде класифициран като държан за продажба (или престава да бъде включван в група за изваждане от употреба, класифицирана като държана за продажба) се оценява по по-ниската от:

- неговата балансова стойност преди активът (или групата за изваждане от употреба) да е бил класифициран като държан за продажба, коригиран за каквато и да било амортизация или преоценки, които биха били признати, ако активът (или групата за изваждане от употреба) не е бил класифициран като държан за продажба; и
- неговата възстановима сума към датата на последващото решение той да не бъде продаван.

Групата включва каквато и да било необходима корекция в балансовата стойност на нетекущия актив, който престава да бъде класифициран като държан за продажба в печалби и загуби от продължаващи дейности в периода, в който вече не са удовлетворени критериите.

(к) Обезценка

(i) Финансови активи

Финансови инструменти и активи по договори

Групата признава загуба от обезценка за очакваните кредитни загуби (ОКЗ) за:

- финансови активи оценявани по амортизирана стойност; и

- активи по договори.

Загуба от обезценка на търговските вземания и активите по договор винаги се оценяват в размер равен на ОКЗ за целия живот на финансовия инструмент.

При определяне дали кредитният риск на даден финансов актив е нараснал значително след първоначалното признаване и при оценяването на ОКЗ, Групата взима предвид разумната и обоснована информация, която е подходяща и достъпна без излишни разходи или усилия. Това включва, както количествена, така и качествена информация и анализ, основани на историческия опит на Групата и включваща прогнозна информация.

Групата счита, че финансов актив е в неизпълнение, когато:

- е малко вероятно кредитополучателят да изплати кредитните си задължения към Групата в пълен размер, без да изисква от Групата действия като реализиране на гаранция (ако има такава); или

- финансовите активи, за които просрочието е по-голямо от 90 дни.

ОКЗ за целия живот са тези ОКЗ, които са резултат от всички възможни събития на неизпълнение през очаквания живот на финансовия инструмент. 12-месечната ОКЗ е тази част от ОКЗ, която е резултат от събитията на неизпълнение, които е възможно да се случат в рамките на 12 месеца след отчетната дата (или по-къс период, ако очаквания живот на инструмента е по-кратък от 12 месеца).

Максималния период, който се взема предвид при определяне на ОКЗ е максималният договорен период, през който Групата е изложена на кредитен риск.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(к) Обезценка (продължение)

Измерване на ОКЗ

ОКЗ са вероятностно претеглени приблизителни оценки на кредитните загуби. Кредитните загуби се отчитат по настояща стойност на всички парични дефицити (тоест разликата между дължимите паричните потоци, които се дължат от едно дружество в съответствие с договора и паричните потоци, които Групата очаква да получи).

ОКЗ се дисконтират с ефективния лихвен процент на финансовия актив.

Групата прилага опростения подход при оценка ОКЗ за търговски вземания и активи по договори без съществен финансов компонент, чрез използване на матрица на провизиите.

Финансови активи с кредитна обезценка

Към всяка отчетна дата, Групата оценява дали финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност и дълговите ценни книжа отчитани по ССДВД, са с кредитна обезценка. Финансовият актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития са възникнали, които имат определено влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив. Доказателствата, че финансов актив е кредитно обезценен включват следните наблюдаеми данни:

- значителни финансови затруднения на кредитополучателя или емитента;
- нарушение на договор като неизпълнение или просрочие над 360 дни;
- преструктурирането на заем или аванс от Групата при условия, които Групата не би разгледала иначе;
- вероятно е кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация;
- изчезването на активен пазар за ценна книга, поради финансови затруднения.

Представяне на загуба от обезценка за ОКЗ в отчета за финансовото състояние

Загуби от обезценка на финансови активи измерени по амортизирана стойност се приспадат от брутната балансова стойност на активите. За финансови активи по ССДВД, загубата от обезценка се отразява в печалбата или загубата и се признава в ДВД.

Отписване

Брутната балансова стойност на финансов актив се отписва, когато Групата няма разумни очаквания за възстановяване на финансов актив в неговата цялост или част от него. За индивидуални клиенти, Групата има политика на отписване на брутната балансова стойност, когато финансовият актив е просрочен с повече от 5 години въз основа на историческия опит от възстановявания на подобни активи. Групата не очаква значително възстановяване на отписаната сума. Финансовите активи, които обаче са отписани, все още могат да бъдат предмет на дейност по принудително изпълнение, за да се спазят процедурите на Групата за възстановяване на дължимите суми.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(к) Обезценка (продължение)

(ii) Не-финансови активи

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП. Репутация, възникнала при бизнес комбинация, се разпределя към ОГПП или групите ОГПП, които се очаква да имат ползи от синергиите от комбинацията.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Те се разпределят първо в намаление на балансовата стойност на репутацията, разпределена към ОГПП, и след това в намаление на балансовите стойности на други активи в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка по отношение на репутацията не се възстановява обратно. За други активи, загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана. Към всяка отчетна дата, Групата преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи (различни от биологични активи, инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи) за да определи дали има индикации за обезценка

Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Репутация се тества за обезценка всяка година.

(л) Доходи на персонала

(i) Планове за дефинирани вноски

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на дружествата от Групата в България да превеждат вноски по плановете за дефинирани вноски, се признават в печалби и загуби текущо.

(ii) Платен годишен отпуск

Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(л) Доходи на персонала (продължение)

(iii) Планове с дефинирани доходи

Дружествата от Групата имат задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, §3 от Кодекса на Труда (КТ). Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, съответното дружество му изплаща обезщетение в размер на две брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от десет и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест брутни работни заплати. Към датата на финансовите отчети ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители на база на доклади за, изготвен от дипломирани актюери за дружествата от Групата. Преоценките, възникващи от планове с дефинирани доходи, представляват актюерски печалби и загуби, които се признават в ДВД. Нетни разходи за лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, се признават в печалбата или загубата.

(м) Провизии

Провизия се начислява в случаите, когато Групата има правно или конструктивно задължение в резултат от минали събития и е вероятно погасяването на задължението да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се определят чрез дисконтиране на очаквани бъдещи парични потоци на база лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението.

(i) Гаранции

Провизиите за гаранции се признават, когато свързаните с тях продукти или услуги са продадени. Провизиите се базират на исторически данни за гаранциите и на претегляне на всички възможни случаи с вероятността те да се случат.

(ii) Преструктуриране

Провизията за разходи по преструктуриране се признава, когато Групата има одобрен подробен формален план за преструктуриране и преструктурирането е започнало, или е обявено публично. Бъдещи оперативни разходи не се провизират.

(iii) Провизии за възстановяване на терена

Съгласно публикуваната политика за околна среда на Групата и съответните законови изисквания, провизии за възстановяването на терена по отношение на замърсената земя, и свързаните с това разходи се признават, когато замърсяването е възникнало.

(iv) Съдебни спорове

Където е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, Групата признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на Групата. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението се оповестява като потенциално задължение.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(н) Приходи

Приходът се оценява на база на възнаграждението, определено в договора с клиента. Групата признава приход, когато прехвърля контрола върху стоката или услугата към клиента.

По-долу е предоставена информация за естеството и времето на удовлетворяване на задълженията за изпълнение в договорите с клиенти, включително съществените условия за плащане и свързаните политики за признаване на приходи.

Приходи от продажби на продукция и стоки
Естество и времеви параметри на удовлетворяване на задълженията за изпълнение, включително съществени условия за плащане:

Групата продава метални и метало-съдържащи продукти (цинк, олово, благородни метали и други) и други продукти на база на сключени договори с клиенти. Договореното възнаграждение се базира в основната си част на котировки за съответните метали на Лондонската метална борса (LME).

За голяма част от своите продажби Групата използва авансова форма на разплащане от клиенти, а останалите фактури са платими в различен срок до максимум 180 дни. Вземанията от клиенти са обезпечени с банкови или корпоративни гаранции и акредитиви, а за тези с най-голям период на отложено плащане Групата използва факторинг без регрес.

(i) Приходи от продажба на продукция и стоки

Приходите от продажбата на продукция и стоки се признава по справедлива стойност на полученото, или когато се очаква да се получи възнаграждение, намалено с върнатите стоки, отстъпки или работи. Приход от продажба на стоки се признава в печалби и загуби в момента, когато съществените рискове и собственост се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие в управлението на стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно.

Прехвърлянето на рисковете и изгодите варират според конкретните условия на договора за продажба. След доставката на материалните запаси при клиента е възможна корекция на договореното възнаграждение в резултат на уточняване на количествени и качествени показатели отнасящи се до продадените материални запаси и в резултат на промени в използваните котировки LME. Групата не предоставя на своите клиенти отстъпки, право на връщане (освен рекламации за качество) и не се ангажира с извършването на други съпътстващи продажбите услуги.

Провизорно ценообразуване

Съгласно наложената бизнес практика за основната част от продажбите на готови продукти на Групата договореното възнаграждение платимо от клиента се определят на база на LME котировки за съответния вид метал– за определен котационен период - примерно средни нива на LME котировка за съответния метал за месеца, в който е извършена доставката или на база на LME котировки след датата на прехвърляне на контрола върху продадения метал в рамките на договорен бъдещ период.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(н) Приходи (продължение)

Клиентът получава контрол върху продукцията и може да я използва по своя преценка, когато същата бъде предадена на посоченото в договора място и условия съгласно паритета на доставка. За основната част от продажбите контролът върху продадените материални запаси се прехвърля при доставка им в складовете на клиента.

Ако в договора се предвижда повече от едно задължение за изпълнение, Групата разпределя цената на сделката за всяко задължение за изпълнение определено в договора, въз основа на самостоятелната продажна цена на всяко отделно задължение.

Приходът се оценява на стойността, която Групата очаква да има право да получи след изтичането на котационния период, т.е. форуърдната цена към датата на прехвърляне на контрола. Промени в общия размер на вземанията от клиенти след тази дата, дължащи се на промени в договорените бъдещи LME котировки в рамките на котационния период се отчитат в Приходи от продажби като Печалби/(загуби) от промени в справедливите стойности на вземанията, за които се прилага провизорно ценообразуване в нормалната дейност на Групата.

Приходи от продажби на услуги

Приходите от предоставени услуги се признават в печалби и загуби пропорционално на степента на завършеност на сделката към датата на изготвяне на баланса. Степента на завършеност обикновено се определя посредством анализ на извършената работа.

(о) Други доходи

(i) Безвъзмездни средства предоставени от държавата

Групата признава безвъзмездни средства, предоставени от държавата, отнасящи се до придобиването на активи, в намаление на амортизируемата стойност на придобития актив, когато има достатъчна сигурност, че средствата ще бъдат получени и че Групата ще изпълни условията, свързани със средствата. След това те се признават в печалби и загуби на систематична база за полезния живот на актива, чрез намаления разход за амортизация.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(o) Други доходи (продължение)

(ii) Отчитане на безвъзмездно предоставени квоти емисии във връзка с третия период на Европейската схема за търговия с емисии за периода 2013-2021

Безвъзмездно получените квоти от държавата представляват „безвъзмездни средства, предоставени от държавата съгласно МСС 20 Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ.

Безвъзмездно получените квоти са нематериален актив, който се отчита съгласно МСС 38 „Нематериални активи”. Квотите не се амортизират.

При първоначално признаване, нематериалният актив и държавното дарение не се признават в отчета за финансовото състояние, тъй като неговата цена на придобиване е нула, поради това, че той е придобит безвъзмездно.

По отношение формирането на пасив към датата на финансовия отчет, за задължението на Групата да предаде квоти на държавата, равняващи се на общото количество емисии, изпуснати от съответната инсталация през годината, в практиката е възможно да възникнат следните три хипотези:

- притежаваните квоти са равни на квотите, които следва да бъдат предадени на държавата. В този случай, не се признава нито разход, нито задължение, защото балансовата стойност на притежаваните квоти е равна на нула (квотите не са признати за актив). Поради това, че задължението може да се погаси единствено с квоти (други активи не могат да се използват), стойността на задължението е също нула;
- притежаваните квоти превишават квотите, които следва да бъдат предадени на държавата. В този случай, не се признава нито разход, нито задължение;
- притежаваните квоти са по-малко от квотите, които следва да бъдат предадени на държавата. В този случай, Групата трябва да си осигури допълнителни квоти, за да погаси задължението си. Разход и задължение биха могли да възникнат само за превишението на квотите, които следва да бъдат предадени на държавата над притежаваните квоти, защото балансовата стойност на притежаваните квоти е равна на нула (квотите не са признати за актив). В случай, че Групата възнамерява да закупи допълнителни квоти, разходът и задължението следва да се оценят по стойността, която ще е необходима за закупуването им (справедливата им стойност). В случай, че Групата възнамерява да използва квотите, които ще получи от държавата за следващата година като допълнителни квоти за погасяване на задължението и при запазване на подхода на отчитане на квотите (по нулева стойност), то тогава не се признава нито разход, нито задължение.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(п) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства, промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност, в печалба или загуба, печалба от операции в чуждестранна валута и печалби от хеджиращи инструменти, признати като печалби и загуби. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва.

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми, разходи в резултат на увеличение на задължението, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране за провизии, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност, в печалби и загуби, обезценка на финансови активи и загуби от хеджиращи инструменти, които се признават в печалби и загуби. Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база.

(р) Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки влезли в сила или по същество въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Текущите данъчни задължения включват също всяко данъчно задължение възникващо от деклариране на дивиденти.

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати в финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има законово право за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци наложени от едни и същи данъчни власти.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(р) Данък върху печалбата (продължение)

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Групата взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Групата смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Групата да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

(с) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Следните нови стандарти, промени в стандартите и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, не са задължителни за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2021 г. и не са били приложени при изготвянето на този финансов отчет. Групата планира да приложи тези промени, когато те влязат в сила.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК

Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации; МСС 16 Имоти, машини и съоръжения; МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, както и Годишни подобрения 2018-2020 г. в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.

- Измененията на МСФО 3 Бизнес комбинации актуализира препратката в МСФО 3 към Концептуалната рамка за финансово отчитане без да променя счетоводните изисквания за бизнес комбинации.

- Измененията на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения забраняват на компаниите да приспадат от стойността на имотите, машините и оборудването сумите, получени от продажбата на произведени елементи, докато компаниите подготвят актива за използването му по предназначение. Вместо това, компаниите ще признават тези приходи и свързаните с тях разходи в печалбата и загубата.

- Измененията на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи уточняват кои разходи включва дадена компания, когато преценява дали даден договор ще носи загуби.

- Годишните подобрения водят до малки изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за счетоводно отчитане, МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 41 Земеделие и Илюстративните примери към МСФО 16 Лизинг.

Групата не очаква изменението да има съществен ефект върху консолидирания финансов отчет в периода на първоначално прилагане.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(c) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

Изменение на МСФО 16 Отстъпки от наеми, свързани с COVID-19 след 30 юни 2021 (публикувано на 31 март 2021 г.)

Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 април 2021 г. Решението изменя МСФО 16 като освобождава лизингополучателите от оценка дали свързаните с COVID-19 отстъпки от наеми са модификация на лизинг. При първоначалното му издаване, практическото улеснение беше ограничено до отстъпки от наеми, за които намалението на лизинговите плащания засяга само плащания, които са първоначално дължими на или преди 30 юни 2021 г.

Групата не очаква изменението да има съществен ефект върху консолидирания финансов отчет в периода на първоначално прилагане.

МСФО 17 Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., като се позволява и по-ранното му прилагане. Групата очаква, че стандарта няма да има съществен ефект върху представянето в консолидирания финансов отчет на Групата в периода на първоначално прилагане, тъй като Групата не издава застрахователни или презастрахователни договори, не държи презастрахователни договори и не издава инвестиционни договори с допълнителни негарантирани доходи.

Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСФО Практическо становище 2: Оповестяване на счетоводни политики (издадено на 12 февруари 2021 г.), в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. След като Предприятието приложи измененията към МСС 1, се разрешава също така да прилага измененията на МСФО Практическо становище 2.

Оповестяването на счетоводни политики (изменения на МСС 1 и МСФО Практическо становище 2) изменя МСС 1 по следните начини:

По настоящем от предприятията се изисква да оповести информация за своята материална счетоводна политика вместо информация за своите значими счетоводни политики;

- Добавят се няколко параграфа, за да се обяснят как предприятието може да идентифицира информация за материалната счетоводна политика и да даде примери за това кога има вероятност информацията за счетоводната политика да бъде материална;

- В измененията се пояснява, че информацията за счетоводната политика може да бъде материална поради естеството ѝ, дори ако свързаните с тях суми са наматериални;

- Измененията изясняват, че информацията за счетоводната политика е материална, ако ползвателите на финансовите отчети на предприятието биха се нуждаели от нея, за да разберат друга материална информация във финансовите отчети;

- И измененията пояснават, че ако предприятието оповестява нематериална информация за счетоводната политика, тази информация не бива да прикрива информацията за материалната счетоводна политика.

В допълнение МСФО Практическо становище 2 е изменено чрез добавяне на насоки и примери за обяснение и доказване прилагането на "четириетапния процес на материалност" към информацията за счетоводната политика с цел подпомагане на измененията на МСС 1.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(c) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСФО Практическо становище 2 (продължение)

Групата не очаква изменението да има съществен ефект върху консолидирания финансов отчет в периода на първоначално прилагане.

Промени на МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Определение на счетоводните приблизителни оценки в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. и промените в счетоводната политика и промените в счетоводните приблизителни оценки, които настъпват на или след началото на този период. Ранно прилагане е разрешено.

Промените в МСС 8 са съсредоточени изцяло върху счетоводните приблизителни оценки и изясняват следното:

- Определянето на промяна в счетоводните приблизителни оценки се заменя с определение на счетоводните приблизителни оценки. Съгласно новото определение счетоводните приблизителни оценки са "парични суми във финансовите отчети, които подлежат на несигурност при измерването".

- Предприятията разработват счетоводни приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позициите във финансовите отчети да се измерват по начин, който включва несигурност на измерването.

- Съветът пояснява, че промяна в счетоводната приблизителна оценка, която е резултат от нова информация или ново развитие, не е корекция на грешка. Освен това, последиците от промяни във входяща информация или измервателна техника, използвана за разработване на счетоводна приблизителна оценка, са промени в счетоводните приблизителни оценки, ако те не произтичат от коригирането на грешките от предходен период.

- Промяната в счетоводната приблизителна оценка може да засегне само печалбата или загубата на текущия период, или печалбата или загубата както на текущия период, така и на бъдещите периоди. Ефектът от промяната, свързана с текущия период, се признава като доход или разход през текущия период. Ефектът, ако има такъв, върху бъдещи периоди, се признава като доход или разход в тези бъдещи периоди.

Групата не очаква изменението да има съществен ефект върху консолидирания финансов отчет в периода на първоначално прилагане.

3. Значими счетоводни политики (продължение)

(c) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

Стандарти и разяснения, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от ЕК и съответно не са взети предвид при изготвянето на този консолидиран финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на ЕК.

Следните изменения и подобрения на стандарти не се очаква да имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата.

- Промени в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.
- Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от една сделка, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.
- Изменения на МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация (публикуван на 9 декември 2021 г.), в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

Бележки към консолидирания финансов отчет

4. Приходи от продажби

Приходите на Групата са реализирани от продажби на продукция, както следва:

А. Категория приходи

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Приходи от договори с клиенти	722,549	615,842
Печалби/(загуби) от промени в справедливите стойности на вземания, за които се прилага провизорно ценообразуване	2,089	808
	724,638	616,650

Печалбите и загубите от финализиране на провизорни цени са резултат от промяната на пазарните индексите за различните метали на Лондонската Борса за Метали след прехвърлянето на контрола върху материални запас към клиента в рамките на определените в договорите с клиенти котационни периоди.

Б. Разбивка на приходите по договори с клиенти

Основни географски пазари

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Приходи от договори с клиенти реализирани в чужбина	639,023	548,847
Приходи от договори с клиенти реализирани в страната	85,615	67,803
	724,638	616,650

Основни продукти/метални групи

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Олово и оловни сплави	275,063	248,075
Цинк и цинкови сплави	373,799	309,343
Благородни метали	48,130	39,833
Други	27,646	19,399
	724,638	616,650

Баланси по договори

В хиляди лева	**Бележки**	**31 декември 2021**	**31 декември 2020**
Вземания, които са включени в „Търговски и други вземания“	*22*	22,590	27,474
Пасиви по договор с клиенти	*25*	(20,874)	(3,080)

Пасивите по договори с клиенти са свързани основно с получено авансово възнаграждение от клиенти за покупка на метални и неметални продукти. Те ще бъдат признати като приход, когато контролът върху материалните запаси обект на договорите бъде прехвърлен към съответните клиенти. Цялата сума призната като пасиви по договори с клиенти към 31 декември 2020 г. е призната като приход през 2021 г.

Бележки към консолидирания финансов отчет

5. Други доходи

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Печалба от продажба на материали ***(iii)***	5,253	296
Услуги ***(i)***	2,187	1,874
Печалба от продажба на дълготрайни активи ***(ii)***	355	296
Приходи от финансиране	1,409	911
Приходи от преоценка на инвестиционни имоти	1,858	5
Приходи от наем	-	50
Други приходи	3,483	1,890
	14,545	5,322

(i) Приходи от услуги

Приходите от услуги представляват: услуги от еко-лаборатория, услуги от транспортни услуги, тежка механизация, извършени проби от Централна химична лаборатория, услуги от Трудово медицинско обслужване, продажби на пара, вода, и др.

(ii) Печалба/ (загуба) от продажба на дълготрайни активи

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Приходи от продажба на дълготрайни активи	1,343	979
Балансова стойност на продадените дълготрайни активи	(988)	(683)
	355	296

(iii) Печалба /(загуба) от продажба на материални запаси

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Приходи от продажба на материални запаси	41,626	17,126
Балансова стойност на продадените материални запаси	(36,373)	(16,830)
	5,253	296

6. Разходи за материали

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Суровини и материали	474,661	390,649
Горива	36,562	30,493
Електрическа енергия	80,731	43,138
Резервни части	5,174	7,528
Други	6,537	4,727
	603,665	476,535

Компенсация за небитови крайни клиенти на електрическа енергия

С решения №739 от 26 октомври, № 771 от 6 ноември и № 885 от 16 декември 2021 г. Министерски съвет прие програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия. Периода на подпомагане обхваща от 1 октомври до края на 2021 г. Държавната компенсация, отчетена от Групата през 2021 г. в размер на 11,437 хил. лв. е отразена в намаление на разходите за електрическа енергия, включени в реда, „Разходи за материали” .

Финансова помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници

През 2020 г. Групата кандидатства по програма за получаване на финансова помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници съгласно Наредба № Е-РД-04-06 от 28 септември 2016 г. Държавната помощ, отчетена от Групата през 2020 г. е отразена в намаление на разходите за електрическа енергия, включени в реда, „Разходи за материали”. През 2021 година тази програма е прекратена.

7. Разходи за външни услуги

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Транспортни услуги	11,702	12,252
Разходи за ремонтна и сервизна дейност	3,042	887
Разходи свързани с реализация	994	1,144
Охрана	804	1,362
Разходи за поевтиняване на храна	107	378
Застраховки	2,165	1,998
Медицински услуги	404	368
Други	4,383	2,898
	23,601	21,287

8. Разходи за амортизации

В хиляди лева	**Бележки**	**2021**	**2020**
Разходи за амортизации на имоти, машини, съоръжения и оборудване	*14*	40,924	38,284
Разходи за амортизации на нематериални дълготрайни активи	*15*	628	455
Разходи за амортизации на активи с право на ползване	*31*	670	408
		42,222	39,147

9. Разходи за персонала

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Заплати и възнаграждения	45,247	41,832
Разходи за социално осигуряване и надбавки	13,275	12,580
Разходи, свързани с платен годишен отпуск	418	2,463
Разходи свързани с плана за дефинирани доходи	378	291
	59,318	57,166

Средно-списъчният брой на персонала на Групата през 2021 година възлиза на 2,772 човека (2020: 1,912 човека). Основният персонал на Групата е съсредоточен в КЦМ АД, където средно-списъчният брой на служителите през 2021 година възлиза на 1,449 човека (2020: 1,475 човека).

10. Други разходи за дейността

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Балансова стойност на продадените материални запаси	393	158
Отчетна стойност на продадените услуги	228	127
Обезценка на вземания	5	8
Загуба от преоценка на инвестиционни имоти	-	8
Реализирани загуби от фючърсни стокови договори	8,976	6,843
Други	3,070	4,692
	12,672	11,836

В други разходи за дейността са включени разходи за такса смет, данъци, социални разходи, представителни по ЗКПО, разходи за командировки, съдебни такси, квалификация и обучение, разходи за брак, санкции по опазване околната среда, разходи за дарения и спорт, данъчно облагаеми разходи и други.

11. Изменение на готова продукция, незавършено производство и други суми с корективен характер

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Разходи за придобиване на дълготрайни активи по стопански начин	1,239	3,732
Промени в салдата на незавършено производство	4,578	2,032
Промени в салдата на продукцията	6,315	633
Общо увеличение на запасите през периода	12,132	6,397

Бележки към консолидирания финансов отчет

12. Нетни финансови приходи/(разходи)

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Финансови приходи		
Приходи от лихви	48	51
Печалба от преоценка на деривативни договори	666	28
Нетни печалби от валутни курсови разлики	-	15,797
Други финансови приходи	7	43
	721	15,919
Финансови разходи		
Разходи за лихви	(5,304)	(7,938)
Такси за форуърдни стокови договори	(232)	(123)
Нетни загуби от валутни курсови разлики	(9,476)	-
Разходи от преоценка на валутни форуърди	(306)	(262)
Други финансови разходи	(1,418)	(1,174)
	(16,736)	(9,497)
Нетни финансови приходи/(разходи)	(16,015)	6,422

13. Разходи за данъци

Признати в Печалби и загуби

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Текущ данък		
Данък за текущата година	(446)	(2,543)
Отсрочен данък		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	683	(592)
Общо приходи/(разходи) за данъци признати в печалби и загуби	237	(3,135)

Текущите разходи за данък печалба са изчислени при ставка 10% в България (2020 г.:10%) приложена към данъчната основа.

13. Разходи за данъци (продължение)

Обяснение на ефективната данъчна ставка

В хиляди лева	**2021**	**2021**	**2020**	**2020**
Печалба преди данъци		7,407		27,385
Корпоративен данък, базиран на законовата данъчна ставка	10.00%	(741)	10.00%	(2,739)
Ефект от данъчна ставка в чужди юрисдикции	0.27%	(20)	0.05%	(15)
Непризнати разходи за данъчни цели - постоянни разлики	2.78%	(206)	0.38%	(105)
Печалби/(загуби) от предприятия отчитани по метода на капитала, за които не е признат отсрочен данъчен пасив	-17.11%	1,267	0.33%	(144)
Данъчна загуба от текущата година върху която не е признат отсрочен данъчен актив	0.85%	(63)	0.47%	(132)
	-3.20%	237	11.23%	(3,135)

Данъци признати в друг всеобхватен доход

В хиляди лева	**2021**			**2020**		
	Преди данъци	Данъчен (разход) приход	След данъци	Преди данъци	Данъчен (разход) приход	След данъци
Доходи на персонала – актюерски печалби и загуби	572	274	846	(932)	-	(932)
Преоценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване	59,637	(5,964)	53,673	(15)	2	(13)
	60,209	(5,690)	54,519	(947)	2	(945)

Съответните данъчни периоди на дружествата от Групата в България могат да бъдат обект на проверка от данъчните органи до изтичането на 5 години от края на годината, в която е подадена декларация или е следвало да бъде подадена декларация, като могат да бъдат наложени допълнителни данъчни задължения или глоби съобразно интерпретирането на данъчното законодателство. На ръководството на Групата не са известни обстоятелства, които биха могли да доведат до възникване на допълнителни съществени задължения в тази област.

През 2015 година е извършена пълна данъчна проверка на КЦМ АД-основното дружество в Групата, като е ревизиран периода от 2009 г. до 2011 г. включително. Данъчната администрация е издала ревизионен доклад през месец май 2015, като в резултат на това на Групата не са наложени съществени допълнителни данъчни задължения.

14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

В хиляди лева	Земя и сгради	Съоръжения машини и оборудване	Транспорт -ни средства	Стопански инвентар	Активи в процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност						
Баланс към 1 януари 2020 г.	123,740	381,821	16,590	10,652	16,091	548,894
Директно придобити активи	81	644	415	313	22 359	23 812
Отписани активи	(1,631)	(922)	(600)	(117)	(224)	(3,494)
Трансфер от материални запаси	638	34	-	-	-	672
Трансфери	1,903	10,605	799	455	(13,762)	-
Нетиране на отчетна стойност и натрупана амортизация при преоценка	15	-	-	-	-	15
Преоценка	(15)	-	-	-	-	(15)
Баланс към 31 декември 2020 г.	124,731	392,182	17,204	11,303	24,464	569,884
Баланс към 1 януари 2021 г.	124,731	392,182	17,204	11,303	24,464	569,884
Директно придобити активи	2,831	835	220	195	30,348	34,429
Активи придобити в бизнес комбинация	6,188	38,049	1,448	122	2,653	48,460
Отписани активи	(1,475)	(1,113)	(144)	(444)	(2,062)	(5,238)
Трансфери	1,490	7,593	166	156	(9,405)	-
Нетиране на отчетна стойност и натрупана амортизация при преоценка	(14,703)	(158,212)	-	-	-	(172,915)
Преоценка	11,517	48,120	-	-	-	59,637
Баланс към 31 декември 2021 г.	130,579	327,454	18,894	11,332	45,998	534,257
Амортизация						
Баланс към 1 януари 2020 г.	8,823	90,052	12,146	7,070	-	118,091
Амортизация за годината	3,237	33,412	827	808	-	38,284
Амортизация на отписаните активи	(208)	(470)	(363)	(112)	-	(1,153)
Нетиране на отчетна стойност и натрупана амортизация при преоценка	15	-	-	-	-	15
Баланс към 31 декември 2020 г.	11,867	122,994	12,610	7,766	-	155,237
Баланс към 1 януари 2021 г.	11,867	122,994	12,610	7,766	-	155,237
Амортизация за годината	3,681	35,339	1,103	801	-	40,924
Амортизация на отписаните активи	(727)	(854)	(106)	(440)	-	(2,127)
Нетиране на отчетна стойност и натрупана амортизация при преоценка	(14,703)	(158,212)	-	-	-	(172,915)
Баланс към 31 декември 2021 г.	118	(733)	13,607	8,127	-	21,119
Балансова стойност						
Към 1 януари 2020 г.	114,917	291,769	4,444	3,582	16,091	430,803
Към 31 декември 2020 г.	112,864	269,188	4,594	3,537	24,464	414,647
Към 1 януари 2021 г.	112,864	269,188	4,594	3,537	24,464	414,647
Към 31 декември 2021 г.	130,461	328,187	5,287	3,205	45,998	513,138

14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

Капитализирани лихви

През 2021 г. Групата е капитализирала 608 хил. лв. (2020: 0 хил. лв) разходи за лихви в стойността на активите в процес на изграждане във връзка с проекта ТИК (Технологично интегриране на КЦМ АД).

Активи в процес на изграждане

Към 31 декември 2021 г. основни проекти, в процес на изграждане и съответните натрупани разходи по тях са:

- Нова Рафинация и Рециклинг – 2,806 хил. лева;
- Електролитен цех-2 и Плавилно производство-2 - 4,163 хил. лева;
- Реконструкция на велц пещ-2 – 7,706 хил. лева;
- Инсталация за извеждане на соли – 5,693 хил. лева.

Някои от проектите, част от ТИК, като Нова Рафинация и Рециклинг и Електролитен цех-2 и Плавилно производство ще бъдат временно замразени след приключване на технически проект. Намерението на ръководството е да възобнови тяхното изпълнение на по-късен етап и те да бъдат приключени.

Преоценени стойности

Групата отчита своите земи, сгради, съоръжения, машини и оборудване по преоценена стойност. Справедливата стойност на земи, сгради, съоръжения, машини и оборудване е определена от външни, независими оценители към 30 септември 2021 г. Преоценката на тези активи е призната на 31 декември 2021 г., с коригирани справедливи стойности, отчитайки ефекта на амортизацията на активите за периода октомври – декември 2021 г.

Промяна в приблизителните оценки

През 2021 г., Групата направи преглед на полезните животи на активите си. Поради промени в очакваната употреба на някои активи, ръководството реши да промени полезния им живот. Сега се очаква тези активи да останат в производството за по-дълъг срок от време. В резултат на това очакваният срок на полезен живот на активите е увеличен.

Ефектът от тези промени за амортизационните разходи за 2022 г. е намаление в размер на приблизително 6,400 хил. лв.

(i) Йерархия на справедливите стойности

Оценката на справедливата стойност е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване (виж бележка 2(д)).

(ii) *Равнение на справедливите стойности Ниво 3*

Следната таблица представя равнение на движението от начално салдо до крайно салдо на справедливите стойности от Ниво 3 само за целите на оповестяването:

В хиляди лева	**Земи и сгради**	**Съоръжения, машини и оборудване**
Баланс на 1 януари 2021	112,864	269,188
Директно придобити	2,831	835
Активи придобити в бизнес комбинация	6,188	38,049
Отписани активи	(1,475)	(1,388)
Амортизация на отписаните активи	727	854
Трансфери	1,490	7,593
Амортизация за годината	(3,681)	(35,339)
Преоценка	11,517	48,395
Баланс на 31 декември 2021	130,461	328,187

14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

(iii) Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя използваните техники за оценяване при определянето на справедливите стойности, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Земи		
Коригирани сравними продажни цени: Оценките извършени от оценителите се базират на пазарни цени, които се коригират значително за разлики в естеството, местонахождението или състоянието на специфичния имот.	• Цена за квадратен метър (между 1.3-35.1 евро).	Значителни увеличения (намаления) в очакваните цени на квадратен метър, без други промени, биха довели до значително по-високи(по-ниски) справедливи стойности.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Сгради		
Метод на амортизираната възстановителна стойност : Методът се основава на разходите необходими за създаване на съответния актив. Тези разходи се коригират с коефициенти за физическо износване, техническо обезценяване и икономическо обезценяване, за да се достигне до оценка на актива в текущото му състояние. За някои от неосновните сгради като допълнителен метод е използван и метода капитализиране на наемите. Ефекта от прилагането на този метод при определяне на крайните справедливи стойности е несъществен	• Средна стойност на определените разходи за изграждане на един квадратен метър след коригиране с коефициентите. • Коефициенти за: – Физическо износване – Техническо и икономическо обезценяване – Остатъчен полезен живот	Значителни увеличения (намаления) в очакваните цени на квадратен метър, без други промени, биха довели до значително по-високи(по-ниски) справедливи стойности.
Съоръжения, машини и оборудване		
Метод на амортизираната възстановителна стойност : Методът се основава на разходите необходими за създаване на съответния актив. Тези разходи се коригират с коефициенти за физическо износване, техническо обезценяване и икономическо обезценяване, за да се достигне до оценка на актива в текущото му състояние.	• Разходи за изграждане • Коефициенти за: – Физическо износване – Техническо и икономическо обезценяване – Остатъчен полезен живот	Значителни увеличения (намаления) заради разходи за изграждане и промяна в остатъчния полезен живот, без други промени, биха довели до значително по-високи (по-ниски) справедливи стойности на машини, съоръжения и оборудване. Значителни увеличения (намаления) във физическото износване и техническото или търговското остаряване, без други промени, биха довели до значително по-ниски (по-високи) справедливи стойности на машини, съоръжения и оборудване.

Бележки към консолидирания финансов отчет

14. Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

Както е посочено по-горе, за голяма част от активите, основно машини и оборудване, ангажираните лицензирани оценители използват *Метод на амортизираната възстановителна стойност* за определяне на справедливата стойност на активите. Основна причина за използването на този метод е, че съответните активи са специализирани активи и практически е невъзможно да се идентифицира надеждна наблюдаема пазарна цена.
С цел спазване изискванията на МСФО 13, в допълнение на определените справедливи стойности от лицензираните оценители, ръководството изготвя и модел за определяне на възстановимата стойност на производствените активи на Групата, съгласно изискванията на МСС 36 Обезценка на активи. Моделът за оценка изготвян от ръководството е на база дисконтирани парични потоци. Моделът се изготвя отделно за всяка от трите единици генериращи парични потоци, определени от ръководството – оловно производство, цинково производство и производство на благородни метали. Определените от ръководството стойности на база на моделите на дисконтираните парични потоци се сравняват с балансовите стойности на активите към отчетната дата. Превишение на балансовите стойности на активите над определените от ръководството възстановими стойности би се считало за индикация за необходимост от намаление на справедливите стойности на активите към отчетната дата.
Резултатите от изготвените модели не дават индикация за превишение на балансовите стойности над техните справедливи стойности.

По-долу са посочени основни допускания използвани от ръководството към 31 декември 2021 г.:

- Валутен курс: 1.73 BGN/USD
- Дисконтов процент 6,94 %
- Цена на олово: USD 2,500 тон
- Цена на цинк: USD 3,500 тон
- Оперативни разходи и планирани произведени количества съгласно бизнес планове на Групата.

15. Нематериални активи и репутация

В хиляди лева	Софтуер в употреба	Други нематериални активи	Концесионни договори	Концесионни права	Общо
Отчетна стойност					
Баланс към 1 януари 2020 г.	2,651	6,375	-	-	9,026
Придобити активи	97	5	-	-	102
Трансфери	12	11	-	-	23
Баланс към 31 декември 2020 г.	2,760	6,391	-	-	9,151
Баланс към 1 януари 2021 г.	2,760	6,391	-	-	9,151
Придобити активи	427	125	-	-	552
Активи придобити в бизнес комбинация	-	103	13,944	7,879	21,926
Трансфери	77	-	-	-	77
Отписани активи	(376)	(165)	-	-	(541)
Баланс към 31 декември 2021 г.	2,888	6,454	13,944	7,879	31,165
Амортизация и загуби от обезценка					
Баланс към 1 януари 2020 г.	2,590	1,981	-	-	4,571
Амортизация за годината	60	395	-	-	455
Баланс към 31 декември 2020 г.	2,650	2,376	-	-	5,026
Баланс към 1 януари 2021 г.	2,650	2,376	-	-	5,026
Амортизация за годината	125	427	76	-	628
Амортизация на отписаните активи	(376)	(123)	-	-	(499)
Баланс към 31 декември 2021 г.	2,399	2,680	76	-	5,155
Балансова стойност					
Към 1 януари 2020 г.	61	4,394	-	-	4,455
Към 31 декември 2020 г.	110	4,015	-	-	4,125
Към 1 януари 2021 г.	110	4,015	-	-	4,125
Към 31 декември 2021 г.	489	3,774	13,868	7,879	26,010

На 30 ноември 2021 г. Групата придоби контрол над съвместното предприятие „Върба Батанци“ АД. Като резултат от бизнес комбинацията, Групата придоби нематериални активи, които се амортизират за срока на концесионните споразумения.

Концесионните права представляват оценените бъдещи парични потоци, произтичащи от идентифицирания нематериален актив, придобит в резултат от бизнес комбинацията, след приспадане на паричните потоци, които могат да бъдат приписани на поддържащи активи, които допринасят за генерирането на паричните потоци.

Като резултат от сделката, Групата призна репутация в размер на 189 хил. лв. (Бележка 19).

15. Нематериални активи и репутация (продължение)

Тест за обезценка

Тест за обезценка на обект генериращ парични потоци (ОГПП), съдържащи репутация „Върба Батанци“

За целите на теста за обезценка, възстановимата стойност на ОГПП е базирана на стойността в употреба на активите, оценена чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци.

Основни допускания, използвани при калкулациите на възстановима стойност са дисконтов процент, темп на нарастване при определяне на крайната стойност и темп на нарастване на EBITDA (печалба преди лихви, данъци и амортизации). Стойностите на основните допускания представляват преценката на ръководството по отношение на бъдещите тенденции в индустрията и са базирани на външни и вътрешни източници (историческа информация). Тези допускания са следните:

Стойност *(в проценти)*	**2021**
Дисконтов процент	7
Темп на нарастване при определяне на крайната стойност	2.0

След направен тест за обезценка на ОГПП за експлоатация на подземни богатства - метални полезни изкопаеми – оловно-цинкови руди, възстановимата стойност превишава балансовата. Резултатите от изготвените модели не дават индикация за превишение на балансовите стойности над техните справедливи стойности и не са налице индикации за обезценка.

Концесионни договори

Съгласно сключен договор с Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, в сила от 31.05.2012 г., на Групата е предоставена концесия за срок от 30 години за експлоатация на подземни богатства - метални полезни изкопаеми – оловно-цинкови руди, представляващи изключителна държавна собственост, от находище „Върба-Батанци“, област Смолян. Основен ползвател на находището е Върба-Батанци АД.

Съгласно сключен договор за концесия с Министерството на икономиката, енергетиката и туризма на 20.04.2001 г., на Групата е предоставена концесия за срок от 35 години за експлоатация на подземни богатства -метални полезни изкопаеми – оловно-цинкови руди, представляващи изключителна държавна собственост, от находище „Крушев Дол“, област Смолян.
Съгласно сключен договор за концесия с Министерството на икономиката, енергетиката и туризма на 20.04.2001 и анекс към договора от дата 10.02.2014г., на Групата е предоставена концесия за срок до 27.08.2022 г. за експлоатация на подземни богатства -метални полезни изкопаеми – оловно-цинкови руди, представляващи изключителна държавна собственост, от находище „Петровица“, област Смолян.

16. Инвестиционни имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е определена към 31 декември 2021 г. от външни, независими оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата към 31 декември 2021 г. е 13,994 хил. лв.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти от хил. лв. е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване. Като техники за оценяване са използвани метод на коригирани пазарни цени основно за земи и комбинация от методите на амортизираната възстановителна стойност и на дисконтираните парични потоци за сградите.

Като техники за оценяване са използвани метод на коригирани пазарни цени основно за земи и комбинация от методите на амортизираната възстановителна стойност и на дисконтираните парични потоци за сградите.

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Баланс на 1 януари	12,707	13,305
Отписани	(571)	(594)
Преоценка	1,858	(4)
Баланс на 31 декември	13,994	12,707

Инвестиционните имоти към 31 декември 2021 г. включват почивна станция в Пампорово, както и земя в землището на град Куклен.

17. Други инвестиции

	% собственост	**2021**	**% собственост**	**2020**
Фонд индустрия		-	2.85%	50
Ентиз АД		-		-
		-		50

18. Инвестиции в съвместни и асоциирани предприятия, отчитани по метода на капитала

Групата притежава следните инвестиции в съвместни и асоциирани предприятия:

	Държава	**собственост**	
		2021	**2020**
„Лъки Инвест” АД	България	48.8%	48.8%
“Метъл Кемикълс Маастрихт” Б.В. *	Холандия	47.3%	47.3%

* Групата има участие от 47.3% в капитала на “Метъл Кемикълс Маастрихт” Б.В. (МСМ), чрез дъщерното си Дружество – „КЦМ” АД, което притежава 50% от капитала на МСМ. 94.5% от капитала на „КЦМ” АД са собственост на „КЦМ 2000” АД.

18. Инвестиции в съвместни и асоциирани предприятия, отчитани по метода на капитала (продължение)

Обобщена финансова информация за инвестициите в асоциирани предприятия преди корекция за процента собственост на Групата:

В хиляди лева	Собственост	Краткотрайни активи	Дълготрайни активи	Общо активи	Краткосрочни задължения	Дългосрочни задължения	Общо задължения	Приходи	Разходи	Печалба / (загуба)
2020										
„Лъки Инвест” АД	48.80%	52,933	16,418	69,351	1,615	4,414	6,029	18,355	(21,248)	(2,893)
“Метъл Кемикълс Маастрихт” Б.В.	47.27%	23,651	8,288	31,939	13,228	1,242	14,470	8,010	(6,300)	1,710
„Върба Батанци” АД	50.00%	18,266	48,462	66,728	16,650	18,394	35,044	51,851	(53,298)	(1,447)
		94,850	73,168	168,018	31,493	24,050	55,543	78,216	(80,846)	(2,630)
2021										
„Лъки Инвест” АД	48.80%	60,830	15,963	76,793	1,967	4,573	6,540	31,697	(24,274)	7,390
“Метъл Кемикълс Маастрихт” Б.В.	47.27%	26,545	8,124	34,669	17,143	1,027	18,170	9,439	(6,126)	2,351
		87,375	24,087	111,462	19,110	5,600	24,710	41,136	(30,400)	9,741

Бележки към консолидирания финансов отчет

18. Инвестиции в съвместни и асоциирани предприятия, отчитани по метода на капитала (продължение)

В хиляди лева	**2021**	**2020**
„Лъки инвест” АД		
Към 1 януари	30,876	31,215
Дял в увеличението/(намалението) на нетните активи – печалби и загуби	3,609	(1,412)
Дял в увеличението/(намалението) на нетните активи – друг всеобхватен доход	-	1,192
Дивидент	(238)	(119)
Към 31 декември	34,247	30,876
“Метъл Кемикълс Маастрихт” Б.В.		
Към 1 януари/Цена на придобиване	9,427	9,572
Дял в увеличението/(намалението) на нетните активи – печалби и загуби	1,111	808
Дивидент	(1,658)	(953)
Към 31 декември	8,880	9,427
„Върба Батанци” АД		
Към 1 януари/Цена на придобиване	20,706	22,016
Преизчисление до справедлива стойност на дела във „Върба Батанци“ при придобиване на контрол	7,886	-
Дял в увеличението/(намалението) на нетните активи – печалби и загуби	1,466	(1,310)
Дивидент	(1,500)	-
Отписване на дела при придобиване на контрол в бизнес комбинация	(28,558)	-
Към 31 декември	-	20,706
Общо балансова стойност на инвестиции отчитани по метода на собствения капитал	43,127	61,009

Бележки към консолидирания финансов отчет

19. Бизнес комбинации

Поетапно придобиване на дъщерно предприятие

На 30 ноември 2021 г. Групата придоби контрол над съвместното предприятие „Върба Батанци“ АД, чийто предмет на дейност включва добив и преработка на подземни богатства – метални полезни изкопаеми, производство на оловно-цинкови концентрати и минно строителство, чрез покупка на допълнителни 25% от акциите с право на глас в дружеството. В резултат на това придобиване интереса на Групата във „Върба Батанци“ АД се увеличава от 50% на 75%. Към 30 ноември 2021 г. „Върба Батанци“ АД притежава 99,99% от дъщерното дружество „Горубсо-Мадан“ АД, на база на което „КЦМ 2000“ АД придобива индиректно контролиращ дял в дружеството „Горубсо-Мадан“ АД.

В разграничимите активи и пасиви, придобити на датата на придобиване на групата Върба Батанци, са включени имоти, машини, съоръжения и оборудване, концесионно право и концесионни договори. Групата е определила, че заедно придобитите активи допринасят за способността за създаване на приходи. Групата стигна до заключението, че придобитата съвкупност е бизнес.
Поемането на контрол над „Върба Батанци“ АД ще даде възможност на Групата да постигне вертикална интеграция в производствения процес чрез участие в добива на подземни богатства.

След датата на придобиване на контрол, през месец декември 2021 г., групата Върба Батанци не е добавила съществени приходи и печалба или загуба към тези на Групата, тъй като основната част от приходите на „Върба Батанци“ АД са от дружества от Групата, преди и след придобиването на контрол. Ако придобиването беше осъществено на 1 януари 2021 г., Ръководството счита, че консолидираните приходи не биха били съществено различни по същата причина.

Прехвърлени възнаграждения

Прехвърленото възнаграждение при придобиването на Върба Батанци АД е в размер на 14,278 хил.лв.

Уреждане на предишни отношения

Придобитото дъщерно дружество осъществява транзакции, които не водят до необходимост от уреждане на предишни отношения.
Признатите придобити активи и поети задължения по техните справедливи стойности към датата на придобиването са както следва:

В хиляди лева	***Бележка***	
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	*14*	48,460
Нематериални активи	*15*	21,926
Материални запаси		7,425
Търговски вземания		12,431
Пари и парични еквиваленти		1,075
Отсрочени данъчни задължения	*20*	(1,940)
Провизии		(1,324)
Търговски и други задължения		(31,191)
Общо придобити разграничими нетни активи		56,862

19. Придобивания на дъщерни предприятия и неконтролиращо участие (продължение)

Придобиване на дъщерно предприятие (продължение)

(б) Придобити разграничими активи и поети пасиви (продължение)

(i) Оценка на справедливи стойности

Следните техники за оценка са използвани за оценка на справедливите стойности на съществени придобити активи.

Придобити активи	**Техника за оценка**
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	*Метод на пазарните аналози:* Оценките извършени от оценителите се базират на пазарни цени, които се коригират значително за разлики в естеството, местонахождението или състоянието на специфичния имот. *Метод на амортизираната възстановителна стойност*: Метод на амортизираната възстановителна стойност: Методът се основава на разходите необходими за създаване на съответния актив. Тези разходи се коригират с коефициенти за физическо износване, техническо обезценяване и икономическо обезценяване, за да се достигне до оценка на актива в текущото му състояние. За някои от неосновните сгради като допълнителен метод е използван и метода капитализиране на наемите. Ефектът от прилагането на този метод при определяне на крайните справедливи стойности е несъществен
Нематериални активи	*Метод на остатъчни печалби*: Методът на остатъчни печалби за много периоди взема предвид настоящата стойност на нетни парични потоци, които се очаква да се генерират от клиентски отношения, като се изключват парични потоци свързани с други активи.

По-долу са посочени основните допускания използвани от независимия оценител:

Дисконтов процент	9 %
Цена на олово:	USD 2,332 тон
Цена на цинк:	USD 3,736 тон

Оперативни разходи и планирани произведени количества съгласно бизнес планове на групата Върба Батанци.

Бележки към консолидирания финансов отчет

19. Придобивания на дъщерни предприятия и неконтролиращо участие (продължение)

Придобиване на дъщерно предприятие (продължение)

(в) Репутация

Признатата репутация при придобиването се дължи на:

В хиляди лева	**2021**
Общо прехвърлени възнаграждения	14,278
Неконтролиращо участие отчетено пропорционално на активите и пасивите на придобитото предприятие	14,278
Справедлива стойност на съществуващия дял в придобитото предприятие	28,558
Справедлива стойност на разграничими нетни активи	(56,862)
Репутация	252
Репутация за акционери на Групата (75%)	189

Преоценката на справедливата стойност на съществуващия 50 процента дял на Групата в придобиваното предприятие доведе до печалба в размер на 7,886 хил. лв. (28,558 хил. лв. минус 20,672 хил. лв. балансова стойност на инвестицията, отчитана по метода на капитала на датата на придобиване), призна в печалба/(загуба) от асоциирани и съвместни предприятия, отчитани по метода на капитала в отчета за всеобхватния доход (виж Бележка 18).

Репутацията се отнася най-вече до уменията и техническите таланти на работниците на Върба Батанци и до по-добрите резултати, очаквани от обединяването на Дружеството със съществуващия бизнес на Групата. Отчетената репутация не се очаква да бъде признаваема за данъчни цели.

20. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочени данъчни активи и пасиви, признати в отчета за финансовото състояние

Отсрочени данъчни активи и пасиви се отнасят за:

	Активи		Пасиви		Нетен размер	
В хиляди лева	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**
Имоти, машини, съоръжения и инвестиционни имоти	(67)	(92)	22,062	14,548	21,995	14,456
Лизинги	-	-	7	5	7	5
Материални запаси	(92)	(87)	-	-	(92)	(87)
Търговски и други вземания	(7)	(3)	-	-	(7)	(3)
Провизии	(107)	(83)	-	-	(107)	(83)
Деривативи	(117)	(272)	-	-	(117)	(272)
Непризнати разходи за лихви	(417)	-	-	-	(417)	-
Доходи на персонала	(515)	(300)	-	-	(515)	(300)
Данъчна загуба	(84)		-		(84)	
Данъчни (активи)/пасиви	(1,406)	(837)	22,069	14,553	20,663	13,716
Нетиране на отсрочените данъци	1,005	673	(1,005)	(673)	-	-
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(401)	(164)	(21,064)	13,880	20,663	13,716

Към 31.12.2021 г. не е признат отсрочен данъчен актив в размер на 525 хил. лв. (2020 г.: 624 хил. лв.) за пренесена данъчна загуба на КЦМ 2000 АД, както следва:

В хиляди лева	**Последна година за използване**	**2021**	**2020**
Данъчна загуба 2016	2021	-	(986)
Данъчна загуба 2017	2022	(2,002)	(2,002)
Данъчна загуба 2018	2023	(875)	(875)
Данъчна загуба 2019	2024	(1,054)	(1,054)
Данъчна загуба 2020	2025	(1,321)	(1,321)
		(5,252)	(6,238)

Групата не е признала пасив по отсрочени данъци за инвестициите отчитани по метода на капитала, тъй като Групата не планира продажба на тези инвестиции в обозримо бъдеще и Ръководството счита, че може да контролира вземането на решенията за разпределяне на дивиденти. Към 31 декември 2021 г. непризнатия отсрочен данъчен пасив е 3,373 хил. лв. (2020 г.: 4,354 хил. лв.).

20. Отсрочени данъчни активи и пасиви (продължение)

Движение във временните разлики през годината

В хиляди лева	**Баланс 1.1.2021**	**Признати в: Печалби и загуби**	**Друг всеобхватен доход**	**Придобити в бизнес комбинация**	**Баланс 31.12.2021**
Имоти, машини, съоръжения и инвестиционни имоти	14,456	(574)	5,964	2,149	21,995
Лизинги	5	2	-	-	7
Материални запаси	(87)	(5)	-	-	(92)
Търговски и други вземания	(3)	(4)	-	-	(7)
Провизии	(83)	38	-	(62)	(107)
Деривативи	(272)	155	-	-	(117)
Непризнати разходи за лихви	-	(417)	-	-	(417)
Доходи на персонала	(300)	206	(274)	(147)	(515)
Данъчна загуба		(84)	-	-	(84)
	13,716	(683)	5,690	1,940	20,663

В хиляди лева	**Баланс 1.1.2020**	**Признати в: Печалби и загуби**	**Друг всеобхватен доход**	**Баланс 31.12.2020**
Имоти, машини, съоръжения и инвестиционни имоти	14,136	322	(2)	14,456
Лизинги	5	-	-	5
Материални запаси	(167)	80	-	(87)
Търговски и други вземания	(4)	1	-	(3)
Провизии	(75)	(8)	-	(83)
Деривативи	39	(311)	-	(272)
Непризнати разходи за лихви	(200)	200	-	-
Доходи на персонала	(608)	308	-	(300)
	13,126	592	(2)	13,716

21. Материални запаси

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Суровини, материали и други консумативи	86,031	62,141
Незавършено производство	37,315	32,730
Готова продукция	27,944	22,590
Стоки на път	523	505
Стоки	2	2
	151,815	117,968

Бележки към консолидирания финансов отчет

22. Търговски и други вземания

Експозицията на Групата към кредитен и валутен риск, и загуби от обезценка свързани с търговски и други вземания, са представени в бележка 28.

Търговските вземания, обект на провизорно ценообразуване, се отнасят до договори за продажба на готова продукция, при които продажната цена се определя след извършване на доставка към клиента, въз основа на пазарните цени в съответния котационен период, предвиден в договора. Тези вземания не покриват критерия за договорени парични потоци, които включват единствено главници и лихви и затова се отчитат по справедлива стойност до дата на тяхното изплащане от клиента. Тези вземания се оценяват първоначално по стойност, която Групата очаква да има право да получи след изтичането на котационния период, т.е. форуърдната цена към датата на прехвърляне на контрола при съответната продажба.

В хиляди лева	**Бележка**	**2021**	**2020**
Търговски вземания от свързани лица, отчитани по амортизируема стойност	*35*	585	1,587
Търговски вземания от трети лица, отчитани по справедлива стойност	28	15,124	21,578
Търговски вземания от трети лица, отчитани по амортизируема стойност		6,907	4,309
Обезценка на търговски вземания		(26)	(23)
Дългосрочни депозити с матуритет над 3 месеца		2,010	499
Общо търговски вземания		24,600	27,950
Доставчици по аванси		6,129	837
Други данъци за възстановяване		7,296	2,733
Други вземания		3,001	2,290
Разходи за бъдещи периоди		32	40
Общо други вземания		16,458	5,900
Общо търговски и други вземания		41,058	33,850

Обезпечения наложени върху активите на Групата

Значителна част от търговските вземания на Групата са предмет на обезпечения в полза на банки по дългосрочни заеми, получени от „КЦМ“ АД (виж бележка 33 Условни задължения).

23. Пари и парични еквиваленти

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Депозити	20	20
Пари в разплащателни сметки	8,973	27,705
Пари в брой	62	44
Общо пари и парични еквиваленти	9,055	27,769

24. Регистриран капитал и резерви

Регистриран (основен) капитал

Акционерният капитал е отчетен по номинал в съответствие със съдебната регистрация. Към 31 декември 2021 година акционерният капитал включва 280,000 обикновени акции (2020 г.: 280,000) с номинална стойност от 1 лев всяка и е напълно внесен.

Притежателите на обикновени акции имат право на дивидент в съответствие с оповестения такъв след края на всяка година и право на един глас на акция на събрания на Групата. Всички акции на Групата са с еднакви права относно активите при ликвидация.

Основни акционери в компанията майка-КЦМ 2000 АД са:

Акционери	**2021**	**2020**
	%	**%**
Основни акционери – 6 физически лица	66.87%	66.87%
Група физически лица-миноритарни акционери	18.10%	18.23%
Минметинвест АД	14.90%	14.90%
Изкупени собствени акции	0.13%	-
	100.00%	**100.00%**

Допълнителни резерви

В частта на допълнителните резерви са включени законовите резерви.

Законовите резерви се формират съгласно изискванията на българския Търговски закон от печалбите на акционерните дружества, докато те достигнат 1/10 от регистрирания капитал или по-голям размер, определен от устава (за акционерните дружества). Тези резерви могат да се използват само за покриване на годишна загуба или загуби от предходни години.

Групата обособява и други фондове в съответствие с изискванията на устава или дружествения договор и Търговския закон. Допълнителните резерви са образувани по решение на Общото събрание на дружествата от разпределение на финансовите резултати.

Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв е формиран вследствие на преоценка на имоти, машини и съоръжения и е намален с възникващите по повод преоценката пасиви по отсрочени данъци.

Резерв от собствени акции

Закупените собствени акции се отчитат в отделен резерв в собствения капитал. През 2021 г. Дружеството придоби чрез обратно изкупуване 4 508 бр. собствени акции, всяка с номинална стойност от 1 лв.

Резерв от превалутиране

Резервът от превалутиране включва всички валутни курсови разлики възникващи от превалутирането на финансовите отчети на чуждестранна дейност.

Печалби и загуби

Редът за разпределение на печалбите и покриване на загубите е предвиден в Търговския закон и Устава.

През 2021г. е разпределен дивидент в размер на 420 хил.лв, което представлява 1.5 лв на акция клас А.

Акции Клас Б

С решение от 12 юни 2018 г., общото събрание на акционерите на Групата взема решение да увеличи капитала на КЦМ 2000 АД от 280,000 лв. на 2,800,000 лв. чрез издаване на нови 2,520,000 поименни акции (клас Б) с право на глас, дивидент, ликвидационен дял и привилегия за обратно изкупуване с номинална и емисионна стойност от 1 лев всяка.
Съгласно чл. 6 ал. 9 от Устава от 12 юни 2018 г. акциите клас Б могат да бъдат предявени за обратно изкупуване по номинал от 1 лв. без краен срок след 15 август 2018 г. Съгласно МСС 32 акциите клас Б представляват съставен финансов инструмент, съдържащ както капиталов, така и дългов компонент. Дълговият компонент е представен в текущи задължения (виж Бележка 25).

Бележки към консолидирания финансов отчет

25. Търговски и други задължения

В хиляди лева	**Бележка**	**2021**	**2020**
Задължения към доставчици		541	-
Общо дългосрочни търговски задължения		541	-
Задължения към свързани лица	*35*	27,059	16,316
Задължения към доставчици		53,160	50,774
Общо краткосрочни търговски задължения		80,219	67,090
Други задължения към бюджета		15	15
Задължение към акционери притежаващи акции клас Б		2,517	2,520
Други задължения		4,242	433
Общо други задължения		6,774	2,968
Общо търговски и други задължения		87,534	70,058

Пасиви по договори с клиенти

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Получени аванси от клиенти	20,874	3,080
	20,874	3,080

26. Задължения свързани с персонала

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Задължения към персонала	6,763	4,981
Задължение за социално осигуряване	2,288	1,802
	9,051	6,783

27. Заеми и кредити

Това пояснение представя информация за договорните взаимоотношения на Групата относно ангажименти по заеми и кредити. Повече информация за въздействието на лихвения процент и валутен риск върху Групата се съдържа в бележка 28 Финансови инструменти.

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Дългосрочни задължения		
Банкови заеми – номинална стойност	58,571	48,577
Неамортизирани такси	(825)	(510)
Усвоени банкови заеми по амортизирана стойност	57,746	48,067
Текущи задължения		
Текуща част от дългосрочни банкови заеми	18,886	32,125
Начисление за лихви	54	69
Краткосрочни заеми	100,409	94,149
	119,349	126,343
Общо заеми и кредити	177,095	174,410
Репо сделка за квоти емисии	-	13,159

27. Заеми и кредити (продължение)

Заем 1 - Японска Агенция за Международно Сътрудничество, Япония (ЯАМС)

На 27 ноември 1995 година, след размяната на ноти между българското правителство и правителството на Япония, Групата подписва споразумение за кредит с Фонда за презокеанско икономическо сътрудничество, Япония, във връзка с изпълнението на проект "Намаляване на замърсяването на околната среда с промишлени отпадъци". Общият размер на кредита е 5,955,000 хиляди японски йени, от които 5,360,000 хиляди японски йени са предназначени за строителство и проектиране, 349,000 хиляди японски йени са предназначени за консултантски услуги, и 246,000 хиляди японски йени се предоставят за непредвидени разходи. Лихвата по частта от главницата, предназначена за строителство и проектиране е 2.7% годишно, а лихвата по частта от главницата, предназначена за консултантски услуги е 2.3% годишно. Лихвата се начислява върху размера на усвоената част от кредита и се капитализира към главниците през периода на усвояване на кредита. Първоначално, договорът предвижда срок за усвояване на средствата до 2000 година и стартиране на изплащане на главниците през 2005 г. Изплащането на лихвата започва след приключване усвояването на средствата по отпуснатия кредит. Заемът е гарантиран от правителството на Република България.

На 1 октомври 1999 г., Фондът за презокеанско икономическо сътрудничество (ФПИС) се слива с Японска външно-търговска банка под името Японска банка за международно сътрудничество (ЯБМС), като новата структура поема всички задължения свързани с кредита цитиран по-горе.

Съгласно допълнително споразумение с ЯБМС, 246,000 хиляди японски йени, определени за непредвидени разходи, са включени към главницата отнасяща се за строителство и проектиране, с което размерът на тази част от кредита достига 5,606,000 хиляди японски йени.

Съгласно първоначално сключения договор, срокът за усвояването на средствата по кредита е 5 години след датата на сключване на споразумението. След размяната на ноти между японското и българското правителства, Японската банка за международно сътрудничество удължава срока за усвояване на средствата по кредита до 25 март 2004 г. Пълната сума на заема, обаче, е усвоена през 2003 г., когато е завършен проекта за намаляване на замърсяването на околната среда с промишлени отпадъци. Следователно, първата вноска за изплащане на начислената до този момент лихва е извършена през 2003 г. Началото на изплащане на главниците остава през 2005 година, като срокът за пълното погасяване на заема е 2025 година.

През 2008 г. Японската Банка за Международно сътрудничество е реорганизирана и считано от 1 октомври 2008 г. нейните операции за презокеанско икономическо сътрудничество са поети от Японската Агенция за Международно Сътрудничество (ЯАМС). Така всички права и задължения п о този кредит се прехвърлят на ЯАМС.

Към 31 декември 2021 г. частта от заема, дължима до 31 декември 2022 г. на стойност 290,484,000 японски йени (еквивалентни на 4,356 хиляди лева) са отразени като краткосрочна част от дългосрочен дълг.

Заем 2

Заем 2 е приключен с подписването на 24 юни 2021 г. на нов договор за банков кредит – овърдрафт за оборотно финансиране. Новият кредит е в размер на 47 088 810 щ. д.., включващ подлимит от 40 300 000 щ. д. и подлимит от 6 000 000 евро. Крайният срок за погасяване на кредита е до 31 май 2022 г., като същият е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Заем 3

Заем 3 е приключен с подписването на 12 юли 2010 г. на нов договор за кредит – овърдрафт. Новият кредит е в размер на 16 000 000 щ.д., с краен срок за погасяване 30 август 2022 г. Обезпеченията по този кредит са залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

27. Заеми и кредити, (продължение)

Заем 4

Съгласно сключен договор на 14.03.2017 г. КЦМ АД ползва банков кредит – овърдрафт за оборотно финансиране в размер на 10 000 000 щ.д. Същият беше погасен през м.януари 2021 г.

Заем 6

Съгласно сключен договор на 01 юли 2010 г. КЦМ АД ползва целеви кредит в размер на 5 000 000 щ. д., който с анекс през 2015 г. е трансформиран от целеви кредит в кредитна линия за оборотно финансиране. През 2016 г., заем 6 отново се трансформира в целеви кредит. Срокът за погасяване е 30 август 2022 г. Заемът е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Заем 7

Съгласно сключен договор на 1 септември 2010 г. КЦМ АД ползва инвестиционен кредит в размер на 66 500 000 щ.д. Срокът за погасяване е 25 февруари 2022 г. Заемът е отпуснат заедно с друга банка, като всяка от банките участва по-равно във финансирането на инвестиционния проект. Заемът е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания. Заемът е погасен през м.май 2021 г.

Заем 8

Съгласно сключен договор на 1 септември 2010 г. КЦМ АД ползва инвестиционен кредит в размер на 66 500 000 щ.д. Срокът за погасяване е 25 февруари 2022 г. Заемът е отпуснат заедно с друга банка, като всяка от банките участва по-равно във финансирането на инвестиционния проект. Заемът е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Заем 9

Съгласно сключен договор на 21 май 2018 г. КЦМ АД ползва инвестиционен кредит в размер на 2 000 000 евро. Срокът за усвояване е 21.05.2019 г. Заемът е погасен на 21 май 2021 г.

Заем 10

Съгласно сключен договор на 11 декември 2019 г. КЦМ АД ползва инвестиционен кредит в размер на 65 000 000 евро. Срокът за усвояване е 31.12.2023 г. Срокът за погасяване е 31 декември 2030 г. Заемът е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Заем 11

Съгласно сключен договор на 2 октомври 2020 г. КЦМ АД ползва инвестиционен кредит в размер на 23 750 000 щ.д. Срокът за усвояване е 31.12.2023 г. Срокът за погасяване е 31 декември 2030г. Заемът е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Заем 12

Съгласно сключен договор на 20 ноември 2020 г. КЦМ АД ползва инвестиционен кредит в размер на 20 000 000 евро. Срокът за усвояване е 31.12.2023 г. Срокът за погасяване е 31 декември 2030г. Заемът е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Заем 13

Съгласно сключен договор на 23 декември 2020 г. КЦМ АД ползва инвестиционен кредит в размер на 30 000 000 щ.д. Срокът за усвояване е 31.12.2023 г. Срокът за погасяване е 31 декември 2030 г. Заемът е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Заем 14

Съгласно сключен договор на 2 октомври 2020 г. КЦМ АД ползва банков кредит – овърдрафт в размер на 11 800 000 щ.д. Срокът за усвояване е 30.09.2022 г. Срокът за погасяване е 30 март 2023 г. Заемът е обезпечен със залог на търговско предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Заем 15

Съгласно сключен договор на 22.07.2016 г. Горубсо Мадан АД ползва банков кредит – овърдрафт в размер на 3 000 000 евро. Срокът за погасяване е 30 август 2022 г. Заемът е обезпечен със залог на машини и оборудване.

Бележки към консолидирания финансов отчет

27. Заеми и кредити, (продължение)

Във връзка с инвестиционния заем, на Групата са наложени ограничения свързани с раздаването на дивиденти, лимити за извършване на капиталови разходи извън проекта ТОРП и ТИК ограничения за получаване на нови финансирания и изплащане на заеми.

Условия и график за изплащане

В хиляди лева				2021		2020	
	Валута	**Номинал-на лихва**	**Платим до**	**Номинал**	**Балансова ст-ст**	**Номинал**	**Балансова ст-ст**
Заем 1 ”а”	JPY	фиксирана	20.11.2025	16,452	16,452	21,197	21,197
Заем 1 ”б”	JPY	фиксирана	20.11.2025	1,024	1,024	1,315	1,315
Заем 2	USD	1ML+надбавка	31.05.2022	54,543	54,543	55,859	55,859
Заем 3	USD	1ML+надбавка	30.08.2022	15,966	15,966	14,438	14,438
Заем 4	USD		31.01.2021	-	-	15,890	15,890
Заем 6	USD	1ML+надбавка	30.08.2022	8,628	8,628	7,963	7,963
Заем 7	USD			-	-	20,116	20,017
Заем 8	USD	6ML+надбавка	25.02.2022	14,531	14,513	20,116	20,017
Заем 9	EUR			-	-	815	815
Заем 10	EUR	фиксирана	31.12.2030	26,990	26,508	17,211	17,016
Заем 11	USD	6ML+надбавка	31.12.2030	6,040	5,954	-	-
Заем 12	EUR	6ML+надбавка	31.12.2030	5,672	5,552	-	(117)
Заем 13	USD	6ML+надбавка	31.12.2030	6,903	6,683	-	-
Заем 14	USD	1ML+надбавка	30.03.2023	16,187	16,187	-	-
Заем 15	EUR	1ME+надбавка	30.08.2022	5,085	5,085		-
				178,021	177,095	174,920	174,410

Равнение на движенията на пасиви от финансова дейност към парични потоци произтичащи от заеми и кредити

Заеми и кредити

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Салдо на 1 януари	190,966	216,367
Промени в паричните потоци за финансовата дейност		
Постъпления от заеми и кредити	305,915	114,526
Изплатени заеми	(319,529)	(125,698)
Плащания по лизинги	(1,446)	(934)
Репо сделки	(9,918)	(2,761)
Ефект от промени във валутни курсове	11,532	(9,098)
Придобити в бизнес комбинация през периода	5,085	-
Други промени		
Разходи за лихви	5,304	7,938
Платени лихви и комисионни	(7,573)	(9,374)
Салдо на 31 декември	180,336	190,966

Парични постъпления от прехвърляне на вземания

Групата е страна по договор за факторинг с регрес, по силата на който получава финансиране от фактора. Паричните постъпления от прехвърляне на вземания през 2021 г. е на стойност 13,222 хил. лв. (2020: 11,709 хил. лв.). Към 31 декември 2021 г. и 2020 г. Групата няма задължения по договора за факторинг с регрес.

28. Финансови инструменти

Групата има експозиция към следните рискове възникващи от употребата на финансови инструменти:

- кредитен риск;
- ликвиден риск;
- пазарен риск.

Тази бележка представя информация за експозицията на Групата към всеки един от горните рискове, целите на Групата, политики и процеси за измерване и управление на риска, и управлението на капитала на Групата. Допълнителни количествени оповестявания са включени в бележките към консолидирания финансов отчет.

Общи положения по управление на риска

Ръководството носи отговорността за установяване и управление на рисковете, с които се сблъсква Групата. Тази политика установява лимити за поемане на рискове по отделни видове, дефинира правила за контрол върху рисковете и съответствие с установените лимити. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Групата.

Кредитен риск

Кредитният риск за Групата се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти и инвестиции във финансови инструменти.

Експозиция към кредитен риск

Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция. Максималната експозиция към кредитен риск към датата на отчета е както следва:

В хиляди лева	**Бележки**	**2021**	**2020**
Търговски и други вземания	*22*	24,600	27,950
Пари и парични еквиваленти, без пари в брой	*23*	8,993	27,725
Деривативи	*28*	-	1,614
		33,593	33,932

Търговски и други вземания

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Тази експозиция също така може да зависи от риск от не плащане присъщ за индустрията или за пазара, на който Групата оперира.

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащания. Изисква се от повечето клиенти предплащане в размер на 100% от провизорната цена на продаваните стоки.

Групата отчита обезценка, която представлява очакваните загуби по отношение на търговските и други вземания и инвестиции. Обезценката се състои основно от компонент, който се отнася за индивидуално значими експозиции и колективен компонент за загуба за групи сходни активи по отношение на загуби, които са възникнали, но все още не са идентифицирани. Колективният компонент се определя на база исторически данни за плащанията по сходни финансови активи.

28. Финансови инструменти (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Търговски и други вземания (продължение)

Максималната кредитна експозиция към отчетната датата за търговски вземания на Групата, по географски райони:

В хиляди лева	**2021**	**2020**
В страната	8,762	5,261
Извън страната	15,838	22,689
	24,600	27,950

Загуби от обезценка на вземанията от клиенти

Времевата структура на търговските вземания на Групата към датата на отчета е:

В хиляди лева	**2021 Брутна сума**	**2021 Обезценка**	**2020 Брутна сума**	**2020 Обезценка**
С ненастъпил падеж и просрочени до 1 година	24,605	(5)	27,950	-
Просрочени над 1 година	8	(8)	7	(7)
Просрочени над 2 години	13	(13)	-	-
Просрочени над 3 години	-	-	16	(16)
	24,626	(26)	27,973	(23)

Групата смята, че не обезценените суми които са просрочени до 1 година са събираеми, на база на историческа информация за плащанията и подробен анализ на кредитния риск на клиентите, включително кредитен рейтинг, когато е наличен.

(Обезценки)/Възстановяване на обезценки на търговски и други вземания през годината са както следва:

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Обезценка на 1 януари	23	35
Обезценка, отчетена през годината	(2)	(20)
Възстановена през годината обезценка	5	8
Обезценка към 31 декември	26	23

Пари и парични еквиваленти

Групата разполага с пари и парични еквиваленти към 31 декември 2021 г., възлизащи на 9,055 хиляди лева (2020: 27,769 хиляди лева). Парите и паричните еквиваленти се намират в банкови институции с висок кредитен рейтинг.

28. Финансови инструменти (продължение)

Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква при положение, че Групата не изпълни своите задължения, когато те станат изискуеми. Групата прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс, за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или извънредни условия, без да се реализират неприемливи загуби или да се увреди репутацията на Групата.

Групата прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 90 дни, включително обслужването на финансовите задължения; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства които не могат да се предвидят при нормални условия. Групата също така има сключени договори за кредити и заеми оповестени в бележка 27.

Общата стойност на неусвоените суми по договорените оборотни заеми към 31 декември 2021 г. възлиза на 16,860 хиляди щ. долари и 6,000 хиляди евро.

По-долу са представени договорните падежи на финансови задължения, включително очакваните плащания на лихви като е изключен ефекта от договорени ангажименти за взаимно прихващане:

31 декември 2021 г.

В хиляди лева	**Бел.**	**Балансова стойност**	**Договорени парични потоци**	**До 1 год.**	**1-2 години**	**2-5 години**	**Повече от 5 години**
Не-деривативни финансови задължения							
Обезпечени банкови заеми	*27*	(177,095)	(186,771)	(105,702)	(22,016)	(30,635)	(28,418)
Задължения към персонала		(9,051)	(9,051)	(9,051)	-	-	-
Търговски и други задължения	*25,27*	(80,760)	(80,760)	(80,219)	(541)	-	-
Пасиви по лизинг	*31*	(3,241)	(3,292)	(1,016)	(868)	(1,408)	-
		(270,147)	(279,874)	(195,988)	(23,425)	(32,043)	(28,418)
Деривативни финансови задължения							
Лихвен суап	*28*	(75)	(75)	(75)	-	-	-
Хеджиране на метали	*28*	(1,447)	(1,447)	(1,447)	-	-	-
Общо		(271,669)	(281,396)	(197,510)	(23,425)	(32,043)	(28,418)

31 декември 2020 г.

В хиляди лева	**Бел.**	**Балансова стойност**	**Договорени парични потоци**	**До 1 год.**	**1-2 години**	**2-5 години**	**Повече от 5 години**
Не-деривативни финансови задължения							
Обезпечени банкови заеми	*27*	(174,410)	(184,893)	(131,284)	(19,666)	(20,861)	(13,082)
Задължения към персонала		(6,783)	(6,783)	(6,783)	-	-	-
Търговски и други задължения	*25,27*	(80,249)	(80,249)	(80,249)	-	-	-
Пасиви по лизинг	*31*	(3,397)	(3,650)	(1,015)	(893)	(1,742)	-
		(264,839)	(275,575)	(219,331)	(20,559)	(22,603)	(13,082)
Деривативни финансови задължения							
Лихвен суап	*28*	(741)	(741)	(674)	(67)	-	-
Общо		(265,580)	(276,316)	(220,005)	(20,626)	(22,603)	(13,082)

28. Финансови инструменти (продължение)

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Групата или стойността на нейните инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да управлява и контролира експозицията на пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

Валутен риск

Групата е изложена на валутен риск при покупки и/или продажби и/или поемане на заеми деноминирани във валута различна от функционалната валута на Групата. Валутите, в които тези транзакции са предимно деноминирани, са щатски долари и японски йени.

Групата хеджира част от своята приблизителна експозиция в чужда валута. За тази цел Групата използва форуърдни договори.

Групата не хеджира на всяка цена и с цел спекулативни резултати, а основната цел е защита на паричните потоци от спада на валутния курс.

Експозиция към валутен риск

Експозицията на Групата към валутен риск е както следва на базата на условни суми:

В хиляди	USD	JPY	USD	JPY
	31 декември 2021		31 декември 2020	
Търговски вземания	4,102	-	13,818	-
Банкови заеми	(70,973)	(1,165,515)	(84,380)	(1,452,420)
Търговски задължения	(12,753)	-	(16,635)	-
Лихвен суап	(43)	-	(466)	-
Форуърди на метали	(839)	-	821	-
Брутна балансова експозиция	(80,506)	(1,165,515)	(86,842)	(1,452,420)
Очаквани покупки	(274,144)	-	(194,159)	-
Очаквани продажби	303,994	-	264,453	-
Нетна експозиция	(50,656)	(1,165,515)	(16,548)	(1,452,420)

Следните значими валутни курсове са приложими през периода

	Среден курс за периода		Курс към отчетната дата	
	2021	2020	2021	2020
USD 1	1.65461	1.71539	1.72563	1.59257
JPY 100	1.50658	1.60606	1.49941	1.54526

Анализ на чувствителността

10 процентно увеличение на курса на лева (засилване на лева) спрямо следващите валути към 31 декември би увеличило (намалило) собствения капитал и печалби и загуби със сумите посочени по-долу. Анализът допуска, че всички други променливи, особено лихвените проценти, са постоянни. Анализът е направен на същата база за 2020 година.

В хиляди лева	Капитал	Печалби и загуби
31 декември 2021		
USD	-	(8,381)
JPY	-	(1,748)
31 декември 2020		
USD	-	(2,635)
JPY	-	(2,244)

28. Финансови инструменти (продължение)

Валутен риск

Намаление на обменния курс на лева, срещу горните валути към 31 декември би имал същия ефект, но в обратна посока както показания по-горе на базата, че всички променливи, остават непроменени.

Лихвен риск

Групата има експозиция към промени в лихвените нива, тъй като част от заемите са с променлива лихва. Групата използва лихвен СУАП, за да хеджира лихвения риск спрямо кредитната си експозиция.
Към отчетната дата лихвения профил на лихвоносните финансови инструменти на Групата е както следва:

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Инструменти с фиксирана лихва		
Финансови активи	8,993	27 725
Финансови пасиви	(44,466)	(39,723)
Лихвен суап	(14,540)	(40,263)
	(50,013)	(52,261)
Инструменти с променлива лихва		
Финансови активи	-	-
Финансови пасиви	(133,555)	(135,198)
Лихвен суап	14,540	40,263
	(119,015)	(98,566)

Анализ на чувствителността на паричните потоци от финансовите инструменти с фиксирана лихва

Групата не отчита финансови активи и пасиви с фиксирана лихва по справедлива стойност в печалби и загуби, и Групата не определя деривативи (лихвени суапове) като хеджиращи инструменти по модела на отчитане на хеджинг на справедлива стойност. Поради това, промени в лихвените нива към датата на баланса не биха засегнали печалби и загуби.

Анализ на чувствителността на паричните потоци от финансовите инструменти с плаваща лихва

Промяна на лихвените нива с 0.1 процент към 31 декември би увеличила (намалила) собствения капитал и печалби и загуби със сумите посочени по-долу. При анализа е допуснато, че всички други променливи, особено валутните курсове са относително постоянни. Анализът е направен на същата база и за 2020 г.

Ефект от промяна с 0.1% на лихвения процент по инструменти с плаваща лихва:

В хиляди лева	**Ефект от промяна в печалби и загуби**		**Ефект от промяна в капитала**	
	0.1% увеличение	**0.1% намаление**	**0.1% увеличение**	**0.1% намаление**
31 декември 2021 г				
Инструменти с плаваща лихва	119	(119)	-	-
Чувствителност на паричния поток (нетно)	119	(119)	-	-
31 декември 2020 г.				
Инструменти с плаваща лихва	99	(99)	-	-
Чувствителност на паричния поток (нетно)	99	(99)	-	-

28. Финансови инструменти (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Друг риск от пазарни цени

Риск от промяна в цената на хеджиращи инструменти възниква от форуърдни стокови договори за метални единици, държани за да хеджират частично паричните потоци, свързани с преработвателните разходи и продажните цени на металите. Тези форуърдни договори се отчитат като изменението на справедливата им стойност се признава веднага в печалби и загуби.

Управление на капитала

Политиката на Ръководството е да се подържа силна капиталова база, така че да се подържа доверието на собствениците и на пазара като цяло, и да може да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

Съгласно Търговския закон, акционерните дружества от Групата трябва да поддържат позиция, според която чистата стойност на имуществото им да не е по-ниско от регистрирания им капитал. Към 31 декември 2021 г., това изискване за капиталова адекватност е изпълнено за всички акционерни дружества от Групата, а именно КЦМ АД, КЦМ 2000 АД и Металургремонт 21 АД.

С подписването на договори за инвестиционни заеми с цел модернизация и разширение на производството, „КЦМ“ АД следва да изпълнява набор от финансови показатели, които са дефинирани в договорните ангажименти относно заеми и кредити.

Към 31 декември 2021 г., „КЦМ“ АД (и съответно Групата) е в изпълнение на всички финансови показатели по договорите за заеми.
В допълнение към това, във връзка с инвестиционния заем, на „КЦМ“ АД са наложени ограничения свързани с разпределянето на дивиденти, лимити за извършването на капиталови разходи извън проектите „Технологично обновление и разширение на производството" (ТОРП) и „Технологично интегриране на КЦМ АД“ (ТИК), ограничения за получаване на нови финансирания и др.

28. Финансови инструменти (продължение)

Справедливи стойности в сравнение с отчетните стойности (продължение)

Таблицата по-долу показва балансовите стойности и справедливите стойности на финансови активи и финансови пасиви, включително нивата в йерархията на справедливите стойности.

Не е включена информация за справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, тъй като балансовата им стойност е разумно приближение на справедливата им стойност.

В допълнение, не се изисква оповестяване на справедливите стойности на пасиви по лизинг.

Другите задължения, които не са финансови пасиви (като пасиви по договори с клиенти, признати съгласно МСФО 15) също не са включени в таблицата.

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Форуърдни договори и лихвени суапове

Техника на пазарното сравнение: Справедливите стойност се основават на брокерски котировки. Подобни договори се търгуват на активен пазар и котировките отразяват реалните транзакции на сходни инструменти. Информация за ненаблюдаемите пазарни данни не е приложима.

Търговски вземания

Техника на пазарното сравнение: Справедливите стойности се основават на котировки на Лондонската борса за метали, които най-близко се доближават като времеви диапазон до срока за финализиране на провизорните цени договорени по търговските вземания от договорите с клиенти. Информация за ненаблюдаемите пазарни данни не е приложима.

Бележки към консолидирания финансов отчет

31 декември 2021

В хиляди лева	*Бележка*	Задължително по ССППЗ	С-ва ст-ст – хеджинг инструменти	ССДВД – капиталови инструменти	Ф-ви активи по амортизирана с-т	ССДВД дългови инструменти	Други фин-ви пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност											
Търговски и други вземания	*22*	15,124	-	-	-	-	-	15,124			15,124
		15,124	-	-	-	-	-	15,124			
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Търговски и други вземания	*22*	-	-	-	7,492	-	-	7,492			
Пари и парични еквиваленти	*23*	-	-	-	9,055	-	-	9,055			
		-	-	-	16,547	-	-	16,547			
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност											
Лихвен суап - за хеджиране		-	(75)	-	-	-	-	(75)		(75)	
Деривативи за хеджиране на метали			(1,447)					(1,447)		(1,447)	
		-	(1,522)	-	-	-	-	(1,522)			
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Обезпечени банкови заеми	*27*	-	-	-	-	-	(177,095)	(177,095)			
Търговски и други задължения	*25,27*	-	-	-	-	-	(80,760)	(80,760)			
		-	-	-	-	-	(257,855)	(257,855)			

Бележки към консолидирания финансов отчет

31 декември 2020

		Балансова стойност									
В хиляди лева	*Бележка*	**Задължително по ССПИЗ**	**С-ва ст-ст – хеджинг инструменти**	**ССДВД – капиталови инструменти**	**Ф-ви активи по амортизирана с-т**	**ССДВД дългови инструменти**	**Други фин-ви пасиви**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност											
Форуърди на метали – за хеджиране		-	1,311	-	-	-	-	1,311		1,311	
Форуърди на валута - за хеджиране		-	303	-	-	-	-	303		303	
Търговски и други вземания	*22*	21,578	-	-	-	-	-	21,578			21,578
		21,578	1,614	-	-	-	-	23,192			
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност											
Търговски и други вземания	*22*	-	-	-	5,896	-	-	5,896			
Пари и парични еквиваленти	*23*	-	-	-	27,769	-	-	27,769			
		-	-	-	33,665	-	-	33,665			
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност											
Лихвен суап - за хеджиране			(741)	-	-	-	-	(741)		(741)	
		-	(741)	-	-	-	-	(741)			
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност											
Обезпечени банкови заеми	*27*	-	-	-	-	-	(174,410)	(174,410)			
Търговски и други задължения	*25,27*	-	-	-	-	-	(80,249)	(80,249)			
		-	-	-	-	-	(254,659)	(254,659)			

29. Задължения по план с дефинирани доходи

Задължението за обезщетения при пенсиониране по план с дефинирани доходи към 31 декември 2021 г. възлиза на 5,110 хил. лева (2020: 5,099 хил. лева). Задължението се основава на актюерски доклади за дружествата от Групата, при който са използвани следните параметри и предположения:

- Норма на дисконтиране: 0.5 (2020: 0.25)
- Очаквано увеличение на заплатите– по 2% годишно спрямо предходната година (2020: 1%)
- Дата на пенсиониране: съгласно разпоредбите за прослужено време и възраст.

Движения в стойността на задълженията за обезщетение при пенсиониране признати в отчета за финансовото състояние

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	5,099	4,599
Изплатени обезщетения при пенсиониране	(877)	(861)
Актюерска (печалба)/загуба за периода	(572)	932
Разходи признати в отчета за доходите (виж по-долу)	696	429
Промени произтичащи от придобиване на контрол над дъщерни дружества	764	-
Настояща стойност на задълженията към 31 декември	5,110	5,099

	2021	**2020**
Текуща част	658	668
Нетекуща част	4,452	4,431
	5,110	5,099

Разходи признати в печалби и загуби

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Стойност на придобитите права през годината	606	273
Лихви върху задължения	14	12
Разход за минал стаж	75	144
	696	429

Разходите са признати в разходи за персонал и осигуряване, а разходите за лихви във финансови разходи. Следната таблица обобщава ефекта от изменение в актюерските предположения върху задълженията по плана в края на отчетния период.

Ефект в хиляди лева	Задължение по план с дефинирани доходи	
	Увеличение	Намаление
Дисконтов процент (0.25% изменение)	(131)	111
Бъдещо увеличение на заплатите (1% изменение)	337	(315)
Бъдещо текучество (1% изменение)	(331)	311
Бъдеща смъртност (1 г. изменение)	75	(128)

Бележки към консолидирания финансов отчет

30. Провизии

Екология

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Баланс на 1 януари	981	967
Промени произтичащи от придобиване на контрол над дъщерни дружества	492	-
Разходи за лихви	15	14
Баланс на 31 декември	1,488	981
Текуща част	-	-
Нетекуща част	1,488	981

В съответствие с приложимото българско законодателство Групата използва депо за опасни отпадъци. След изтичане на полезния живот на депото, Групата е длъжна да го закрие и да извършва след-експлоатационни грижи. Извършена е оценка на бъдещите разходи за възстановяване на площадката, които ще бъдат направени в съответствие със съществуващото законодателство и е начислена провизия. Провизията е включена в стойността на съответните дълготрайни активи. Провизията е измерена като настоящата цена на разходите, които се очаква да бъдат необходими за покриване на задължението, като се използва дисконтов процент преди данъци, който отразява пазарната оценка на настоящата стойност на парите и специфичните рискове на задължението (1.5%).

На 30 ноември 2021 г. „КЦМ 2000“ АД придоби Върба Батанци АД като дъщерно предприятие заедно, с което придобива и провизии във връзка с концесионните договори на групата Върба Батанци. След приключване на концесионните договори на Горубсо-Мадан АД и Върба Батанци АД, възниква задължение за отстраняване на екологични щети по експлоатираните обекти и терени в размер на 492 хил. лв.

Групата отчита и гаранционни и други провизии в размер на 135 хил. лв. към 31 декември 2021 г.

31. Лизинг

Лизинги като лизингополучател

Групата наема превозни средства, производствено и IT оборудване. Тези лизинги обичайно са за период от 3 до 5 години без опция за подновяване.

Информация за лизингите, в които Дружеството е лизингополучател е представена по-долу.

Активи с право на ползване

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Баланс към 1 януари	4,204	1,132
Амортизация за годината	(670)	(408)
Придобиване на активи с право на ползване	969	3,665
Отписване на активи с право на ползване	(3)	(185)
Баланс към 31 декември	4,500	4,204

Бележки към консолидирания финансов отчет

31. Лизинг (продължение)

Пасиви по лизинг

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Анализ на падежите – договорени недисконтирани парични потоци		
По-малко от една година	1,016	1,023
Между една и пет години	2,276	2,748
Повече от пет години	-	-
Общо недисконтирани пасиви по лизинг към 31 декември	3,292	3,771
Пасиви по лизинг, включени в отчета за финансовото състояние към 31 декември	3,241	3,397
Текущи	1,010	884
Нетекущи	2,231	2,513

Суми признати в печалби и загуби

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Лихви върху пасиви по лизинг	67	58
Амортизация на активи с право на ползване	670	408

Суми признати в отчета за паричните потоци

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Общо изходящи парични потоци за лизинги	1,446	934

Лизинги като лизингодател

Групата е страна по лизингови договори като лизингодател.

Прихода от наем признат от през 2021 г. е 195 хил. лева (2020: 213 хил. лева).

Договорите за лизинг са краткосрочни и очакваните лизингови вноски по тях за следващата година са в размер на 170 хил. лева.

32. Ангажименти за придобиване на имоти, машини, съоръжения и оборудване

Към 31 декември 2021 г. Групата няма поети значителни ангажименти за придобиване на машини, съоръжения и оборудване.

33. Условни задължения

Обезпечения по банкови заеми и гаранции

Обезпечения по банкови заеми и гаранции – заложени активи

Към 31 декември 2021 г. КЦМ АД е обезпечило получените заеми със залог на търговското предприятие, залог на акции, особен залог върху вземания.

Към 31 декември 2021 г., КЦМ АД е гарантирало следните банкови гаранции: 936 хил. евро в полза на ОЙЛТАНКИНГ България АД, 75 хил. щ. д в полза на Alro, 86 хил. щ. д в полза на Alro, 50 хил. щ. д. в полза на Трепча Джей Ес Си, 5 006 хил.лева в полза на Булгаргаз, 762 хил. лева в полза на Електроенергиен системен оператор ЕАД, 80 хил. лв в полза на Община Куклен., 195 хил.лв. в полза на Митница Пловдив, 4 000 хил. лв. в полза на Българска независима енергийна борса ЕАД, 3 хил. евро в полза на NEPA, Румъния, 7 хил. евро в полза на NEPA, Румъния, 149 хил. лв. в полза на Евромаркет Компресорс АД.

Към 31 декември 2021 г. КЦМ АД има поет ангажимент по издаден по него акредитив в размер на 300 хил. евро в полза на Ес Ти Си Сайънс Технолъджи Консултинг.

Към 31 декември 2021 г., Върба Батанци АД е гарантирало следните банкови гаранции: 562 хил. лв в полза на Министерство на енергетиката по договор за концесия.

Към 31 декември 2021г., Горубсо Мадан АД е гарантирало следните банкови гаранции: 40 хил.лв в полза на Министерство на енергетиката, 57 хил.лв в полза на Министерство на енергетиката по договори за концесия.

Търговия с емисии

По утвърдения план за разпределение на квоти CO2 за третия период на Европейската схема за търговия с емисии за периода 2013-2020, „КЦМ“ АД има разпределени общо 1,857,696 квоти (EUA) разпределени по години както следва:

Разпределение на безплатни квоти за емисии на парникови газове

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
247,596	243,296	238,944	234,548	230,104	225,617	221,075	216,516

КЦМ АД е длъжно да отчете реалните си въглеродни емисии за 2020 г. в Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове до 31 март 2021 г.

Верифицираните емисии съгласно одобрения Доклад за емисиите на парникови газове за 2020 г. са 181 389 tCO2.

С встъпването в четвъртия период на ЕСТЕ от началото на 2021 г. и след потвърждение от Европейската Комисия на подадения от КЦМ АД формуляр за равнището на дейност, безплатно отпуснатите квоти за 2021 г. на КЦМ АД са 165 146 tCO2.

Към месец януари 2022 г. балансът по сметката на КЦМ АД в Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове показва наличен запас за бъдещите отчетни периоди от 383 444 tCO2 квоти.

КЦМ АД е длъжно да отчете реалните си въглеродни емисии за 2021 г. в Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове до 31 март 2022 г., а също така и да подаде нов формуляр за равнището на дейност до същата крайна дата с цел поредно последващо разпределение на безплатни квоти през 2022 г.

Горното ще стане възможно, след като до 15 март 2022 г. се извърши проверка на място от фирмата-верификатор VERIFIKACE–CZ, чийто доклади ще се изпратят до края на м. март в Изпълнителна агенция по околната среда за окончателна заверка.

КЦМ АД притежава Разрешително с план за мониторинг на парникови газове с последна актуализация от 30 септември 2020 г.

34. Задължения по концесионни договори

Съгласно сключен договор с Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, в сила от 31.05.2012 г., на Групата е предоставена концесия за срок от 30 години за експлоатация на подземни богатства - метални полезни изкопаеми – оловно-цинкови руди от находище „Върба-Батанци“, област Смолян.
Съгласно сключен договор за концесия с Министерството на икономиката, енергетиката и туризма на 20.04.2001, на Групата е предоставена концесия за срок от 35 години за експлоатация на подземни богатства -метални полезни изкопаеми – оловно-цинкови руди от находище „Крушев Дол“, област Смолян.
Съгласно сключен договор за концесия с Министерството на икономиката, енергетиката и туризма на 20.04.2001 г. и анекс към договора от дата 10.02.2014 г., на Групата е предоставена концесия за срок до 27.08.2022 г. за експлоатация на подземни богатства -метални полезни изкопаеми – оловно-цинкови руди, от находище „Петровица“, област Смолян.

Съгласно договорите за концесия Групата дължи годишни концесионни плащания, изчислени като процент от стойността на добитите подземни богатства.
Отчетеното задължение в размер на 13,575 хил. лв. към 31 декември 2021 г. представлява дисконтираното задължение за оценените дължими бъдещи концесионни плащания към Министерство на икономиката, енергетиката и туризма по сключените договори за концесия на подземни богатства – оловно-цинкови руди от находища „Върба Батанци“, „Крушев Дол“ и находище „Петровица“. От друга страна Групата отчита като нематериални активи правата за експлоатация по тези концесионните договори.

35. Свързани лица

Идентифициране на свързаните лица

Групата има участие в капитала на следните асоциирани и съвместни предприятия, свързани лица:

- „Лъки Инвест“ АД, гр. Лъки - КЦМ 2000 АД притежава 48.81% от капитала;

- „Метъл Кемикълс Маастрихт” Б.В. - Групата притежава 47.26% от капитала чрез дъщерното дружество „КЦМ“ АД;

Други дружества, с които Групата има отношение на свързано лице са:
- „МАЙНИНГ ИНВЕСТ”АД, гр. Пловдив.

Групата също така има отношение на свързано лице с изпълнителни директори, управители и членове на управителни органи в дружествата от Групата.

Транзакции с Управителни органи

Общата сума на начислените възнаграждения на изпълнителни директори, управители и членове на управителни органи в дружествата в Групата, включени в разходите за персонала , е както следва:

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Краткосрочни възнаграждения	2,284	2,065
От тях дължими към 31 декември	209	113

Бележки към консолидирания финансов отчет

35. Свързани лица (продължение)

Транзакции с други свързани лица

Другите крайни салда на вземания и задължения от/към свързани лица в края на годината, както и транзакциите (с ДДС, където се прилага) с предприятията под общ контрол на Групата през 2020 и 2021 година, са както следва:

Свързано лице	**Транзакция**	**31 декември 2020**	
В хиляди лева		**Вземания**	**Задължения**
„Върба Батанци“ АД	Покупка материали - 46,084 хил.лв.	-	5,392
	Продажба на готова продукция - 748 хил.лв.	885	-
	Приходи от неустойки – 4 хил. лв.	-	-
Акционери	Предоставени услуги 2 хил. лв.	-	20
	Разпределени дивиденти 420 хил.лв	-	69
	Задължения по привилегировани акции с право	-	2,520
„Майнинг Инвест“ АД	Покупка на активи 2 хил.лв.	-	-
„Лъки инвест“ АД	Покупка материали за сумата от 5,472 хил.лв.	-	6,557
	Получен дивидент 119 хил.лв.		
	Предоставени услуги 9 хил. лв.	2	-
„Метъл Кемикълс Маастрихт“ Б.В.	Покупка материали за сумата от 29,914 хил.лв.	-	4,278
	Разпределен дивидент 953 хил.лв.	-	-
„Горубсо Мадан“ АД	Продажби 210 хил.лв.	567	-
	Предоставени услуги за 600 хил. лв.	120	-
	Продажби 24 хил.лв.	13	-
		1,587	18,836

Свързано лице	**Транзакция**	**31 декември 2021**	
В хиляди лева		**Вземания**	**Задължения**
Акционери	Предоставени услуги 2 хил. лв.	-	37
	Разпределени дивиденти 420 хил. лв.	-	45
	Задължения по привилегировани акции	-	2,517
„Лъки инвест“ АД	Покупка на материали за 12,927 хил.лв, предоставени услуги 22 хил.лв., Разпределен дивидент 238 хил. лв.	3	21,941
„Метъл Кемикълс Маастрихт“ Б.В.	Покупка на материали за 29,465 хил. лв., дивидент 1,658 хил. лв.	582	2,519
		585	27,059

Бележки към консолидирания финансов отчет

36. Дружества от Групата и неконтролиращо участие

Дъщерни предприятия

	Държава на основаване	Собственост в проценти	
		2021	**2020**
КЦМ АД	България	94.54%	94.53%
БЛЗ Металикон	Кипър	100%	100%
КЦМ Технолоджи ЕООД	България	100%	100%
Стройсервиз ЕООД	България	100%	100%
Комплексен Индустриален Сервиз ЕООД	България	100%	100%
КЦМ Трейд ООД	България	96.34%	96.34%
Цар Асен-2 ЕООД	България	100%	100%
Металургремонт 21 АД	България	55.26%	55.26%
Индустриална Зона КЦМ ЕООД	България	100%	100%
Стопански дейности ООД	България	97.37%	97.37%
Върба Батанци АД	България	75%	-
Горубсо Мадан АД	България	74.99%	-

Неконтролиращо участие (НКУ)
31 декември 2021 г.

В хиляди лева	КЦМ АД	КЦМ Трейд ООД	Металург Ремонт 21 АД	Стопан-ски дейности ООД	Върба Батанци АД	Горубсо Мадан АД	Вътр. Групови елимина-ции	**Общо**
Процент НКУ	**5.46%**	**3.66%**	**44.74%**	**2.63%**	**25%**	**25.01%**		
Нетекущи активи	481,437	58	1,016	341	36,104	21,969		
Текущи активи	181,817	831	2,211	823	14,445	20,313		
Нетекущи задължения	(93,969)	-	(214)	(153)	(14,503)	(3,044)		
Текущи задължения	(229,874)	(168)	(631)	(316)	(15,532)	(15,339)		
Нетни активи	339,411	721	2,382	695	20,514	23,899		
Балансова стойност на НКУ	18,532	26	1,066	18	5,129	5,977	2,954	33,702
Приходи	730,540	1,080	5,575	2,756	5,403	5,152		
Печалба / (загуба)	(4,369)	102	259	35	(1,346)	(786)		
Друг всеобхватен доход (ДВД)	54,552	-	62	77	-	(33)		
Общо всеобхватен доход	50,183	102	321	112	(1,346)	(819)		
Печалба разпределена към НКУ	(239)	4	116	1	(337)	(197)	320	(332)
ДВД разпределен към НКУ	2,979	-	28	2	-	(8)	(50)	2,951
Паричен поток от оперативна дейност	44,374	49	(232)	98	4,248	30		
Паричен поток от инвестиционна дейност	(31,955)	(8)	(58)	(78)	-	-		
Паричен поток от финансова дейност	(23,461)	-	116	(3)	-	(1)		
Нетно увеличение (намаление) на пари и парични еквиваленти	(11,042)	41	(174)	17	4,248	29		

На 30 ноември 2021 г., делът на Групата във Върба Батанци се увеличи от 50% на 75%, и Върба Батанци АД, заедно със своето дъщерно дружество Горубсо-Мадан АД са вече дъщерни предприятия от тази дата (виж Бележка 19). Съответно, информацията представена в горната таблица обхваща резултатите на Върба Батанци АД и Горубсо Мадан АД само за периода от 1 декември – 31 декември 2021 г.

Бележки към консолидирания финансов отчет

36. Дружества от Групата и неконтролиращо участие (продължение)

Дъщерни предприятия

	Държава на основаване	Собственост в проценти	
		2020	**2019**
КЦМ АД	България	94.53%	94.52%
БЛЗ Металикон	Кипър	100%	100%
КЦМ Технолоджи ЕООД	България	100%	100%
Стройсервиз ЕООД	България	100%	100%
Комплексен Индустриален Сервиз ЕООД	България	100%	100%
КЦМ Трейд ООД	България	96.34%	96.33%
Цар Асен-2 ЕООД	България	100%	100%
Металургремонт 21 АД	България	55.26%	55.26%
Индустриална Зона КЦМ ЕООД	България	100%	100%
Стопански дейности ООД	България	97.37%	97.37%

Неконтролиращо участие (НКУ)

31 декември 2020 г.

В хиляди лева	КЦМ АД	КЦМ Трейд ООД	Металургремонт 21 АД	Стопански дейности ООД	Вътр. Групови елиминации	**Общо**
Процент НКУ	**5.47%**	**3.66%**	**44.74%**	**2.63%**		
Нетекущи активи	428,502	71	1,111	337		
Текущи активи	163,140	820	1,588	713		
Нетекущи задължения	(80,111)	-	(285)	(225)		
Текущи задължения	(222,303)	(197)	(353)	(235)		
Нетни активи	289,228	694	2,061	590		
Балансова стойност на НКУ	15,821	25	922	16	21	16,805
Приходи	617,798	1,216	4,806	3,195		
Печалба / (загуба)	26,910	212	254	21		
Друг всеобхватен доход (ДВД)	(809)	-	(30)	(10)		
Общо всеобхватен доход	26,101	212	224	11		
Печалба разпределена към НКУ	1,472	8	114	-	-	1,594
ДВД разпределен към НКУ	(44)	-	(13)	-	(17)	(74)
Паричен поток от оперативна дейност	46,354	(10)	227	194		
Паричен поток от инвестиционна дейност	(23,278)	(17)	(112)	72		
Паричен поток от финансова дейност	(11,607)	-	-	12		
Нетно увеличение (намаление) на пари и парични еквиваленти	11,469	(27)	115	278		

Бележки към консолидирания финансов отчет

37. Събития след датата на отчета

На 24 февруари 2022 г. на територията на Украйна започна военен конфликт. Ръководството счита, че това е важно некоригиращо събитие след датата на отчета. Развитието на политическата, икономическа и хуманитарна криза в следствие на тези военни действия не може да бъде предвидено от днешна гледна точка.

Ръководството счита, че дейността на Групата не е и няма да бъде пряко засегната от войната, тъй като няма клиенти или основни доставчици от засегнатите региони – Украйна, Русия и Беларус. Ръководството следи развитието на войната в Украйна и е в постоянен процес на оценка на потенциалните косвени ефекти за бизнеса.

Няма други значими събития случили се след 31 декември 2021 г. до датата на одобрение на консолидирания финансов отчет, които следва да бъдат оповестени или да доведат до корекция на този отчет.

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
kpmg.com/bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на „КЦМ 2000” АД

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 1 до стр. 86 консолидиран финансов отчет на „КЦМ 2000” АД („Дружеството“) и неговите дъщерни дружества (заедно „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2021 г. и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2021 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето на този консолидиран финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността и, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

КПМГ Одит ООД

Бул. „България“ № 45/А
София 1404, България

Иван Андонов
Управител

Пламен Вълнев
Регистриран одитор, отговорен за одита

София, 20 април 2022 г.